

Položaj v Rusiji

RUSKO BRODOVJE JE UBEŽALO IZ HELSINGFORSK. — PREBILLO SE JE SKOZI LED IN JE NA POTU V KRONSTADT. — VLADA NAMERAVA POVDIGNITI POLJEDELSTVO. — LAKOTA V UKRAJINI. — RAZPUST POLJSKIH LEGIJ. — USTAVA ZA SOCJALISTIČNO FEDERATIVNO REPUBLIKO.

True translation filed with the postmaster of New York, N. Y., on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, 8. aprila. — Kakor pravi neko današnje poročilo, so ruske bojne ladje, ki so bile zasidrane v pristanišču v Helsingforsu, zapustile to finksko pristanišče in plovejo proti petrogradski trdnjavi Kronstadt.

Finski sovjet komisarjev je odšel v Viborg. Poroča se, da nemške čete korakajo iz Alandskih otokov čez led pri vходу v izliv pri Bothniji v smeri proti pristanišču Abo, ki leži ob južnem finskem obrežju.

Sovjet narodnih komisarjev ne namerava protestirati proti izkrcanju čet v Finski, sporočil pa je nemški vladni, da Nemčija krši VI. člen mirovne pogodbe v Brestu, ki jamči za varnost ruskega brodovja in mornariških skladšč v finskih vodah, kjer so Nemci dobili veliko množino plena.

Stockholm, 8. aprila. — Neko poročilo iz Vase lista "Dagens Nyheter" pravi, da znaša število rdeče garde, katero je bela garda, ki predstavlja vladu, zajela v Tammerforsu, osem tisoč mož. Rdeča garda je izgubila 2 tisoč mož na mrtvih, od katerih jih je bilo 1.800 Rusov. Na strani rdeče garde se je boril tudi ženski bataljon.

Poroča se, da je Bjerneborg obkoljen in njega padeč se pričakuje vsak čas. Železniška zveza s Helsingforsom je pretrgana, ker se bela garda nahaja pri Toijoli, južno od Tammerforsa. Nemci pa pri Karisu.

Moskva, 8. aprila. — Zunanji minister Čičerin označuje v svojem protestu pri nemški vladi proti izkrcanju nemških čet na Finskem kot kršenje mirovne pogodbe v Brest-Litovsku.

Nemčijo svari pred nadaljnim postopanjem nemških bojnih ladij v smeri proti Helsingforsu in zaplenbi ruskih pristanišč ter pravi, da taka dejanja lahko dovedejo do slabih posledic za obe strani.

Moskva, 8. aprila. — Ker se približuje čas žetve, vlada v poljedelskem uradu in sovjetu narodne ekonomije velika živahnost in bodo kmete založili s poljedelskim orodjem.

Tekom vojne je izdelek poljedelskih strojev padel za 90 odstotkov, ker so tovarne izdelovale municijo. Poljedelski urad je naročil v Rusiji in Združenih državah poljedelskih strojev v vrednosti 260 milijonov rubljev in se že pošiljajo v Vladivostok.

Orodje zamenjuje za žito.

Ker primanjkuje denarja, bo zemlja, ko se bo armada demobilizirala, postala dražja. Ker je po mestih malo dela, bo tudi več poljskih delavcev.

Amsterdam, 8. aprila. — Poročevalec, katerega je "Koelnische Zeitung" poslala v Ukrajino, v svojih prvih člankih svari čitatelje proti pričakovanju, da bi pričakovane velike zaloge žita iz Ukrajine jutri ali pojutrišnjem olajšale položaj. Poročevalec piše:

— Dežela je popolnoma disorganizirana. Kmetstvo prebivalstvo se mora zopet privaditi obdelovati zemljo. V tej deželi prevladuje velikanska draginja in prebivalstvo Kijeva in po drugih mestih zelo mnogo trpi, ker ne dobi kruha.

Kijev, 8. aprila. — Feldmaršal Eichhorn, ki je povelejal eni armadi, ki je operirala na ruski fronti, je prišel tu-sem, da prevzame vrhovno poveljstvo nad nemškimi četami v Ukrajini.

Moskva, 8. aprila. — V glavnem mestu provincije Harkov, v Harkovu je bilo razglašeno vojno stanje.

Nemške čete se bližajo Harkovu.

Moskva, 8. aprila. — Osrednji izvrševalni odbor ruskega sovjeta delavskih in vojaških delegatov je sestavil ustavo za socjalistično federativno republiko.

Pri bodoči odborovi seji bo premjer Lenin v svojem govoru razložil predlagano novo vladno oblast.

London, 8. aprila. — Nemške vojaške oblasti so razpustile več poljskih legij zaradi splošne veleizdaje med častniki.

Poljske vojske so internirali v notranjosti Ogrske.

Ruske bojne ladje.

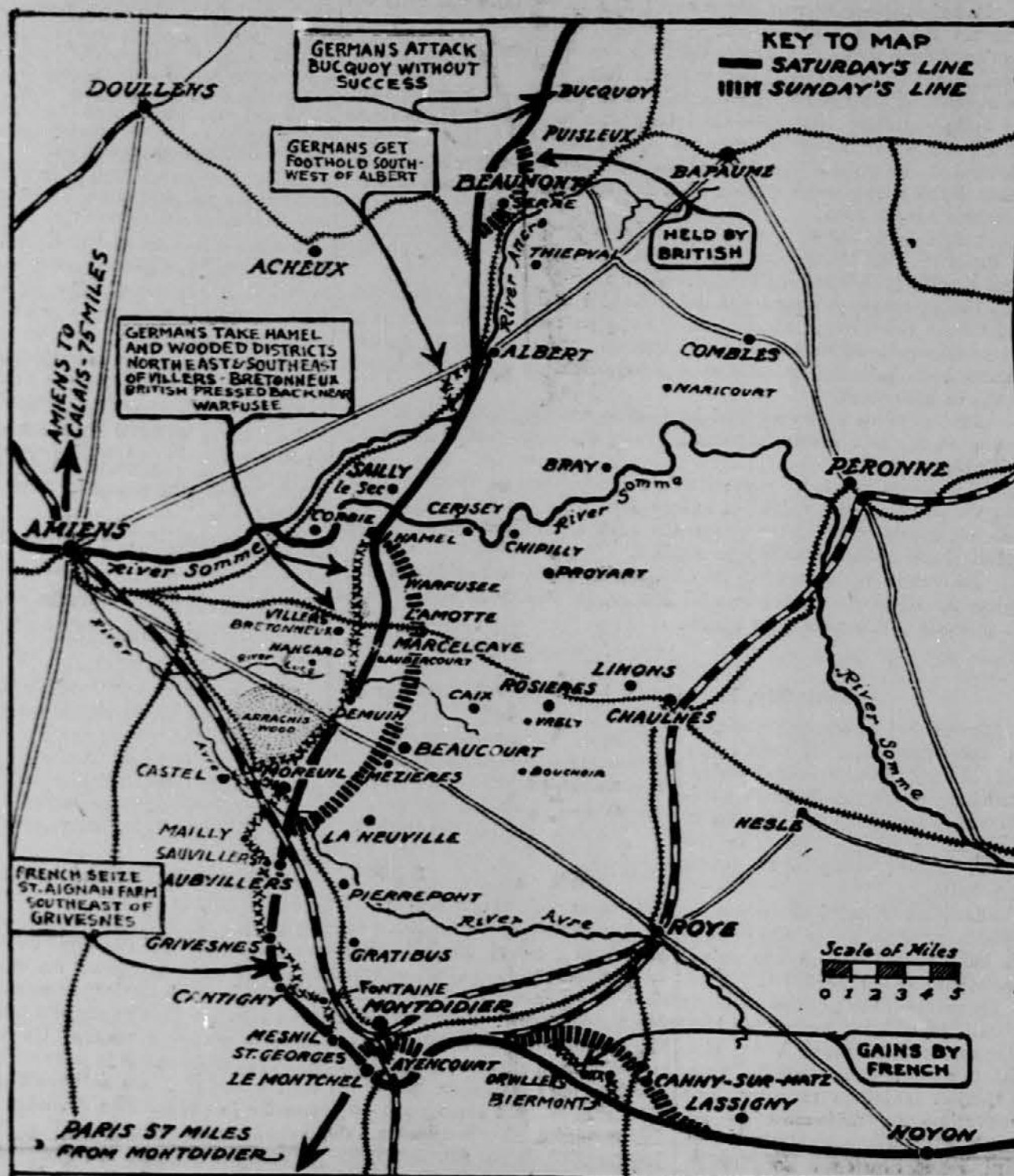
True translation filed with the postmaster of New York, N. Y., on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 8. aprila. — Kakor pravi neko poročilo na državni departament iz Stockholma so bile ruske ladje, o katerih se je poročalo, da so jih poveljniki potopili ob finski obali, da niso padle v nemške roke, razstreljene potem, ko so nemške boje ladje poskušale na nje streljati. Med njimi so bile tri boje ladje.

Carjeva družina je bolna.

True translation filed with the postmaster of New York, N. Y., on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, Rusija, 5. aprila. — Več članov bivše ruske carske družine, ki se zdaj nahaja v Tobolsku, je bolnih, in Rdeči križ je naprosil boljševisko vladu, da se dovoli družini Nikolaja Romanoviča navadna racija mesto vojaške. Sklenilo se je, da se daje družini Romanovičev 300 rubljev na mesec.

SITUACIJA NA ZAPADNEM BOJIŠČU.

Uradna poročila

SOVRAŽNIK JE NA DVEH MESTIH NAPADEL AMERIŠKI POSTOJANKE. — PRVI NAPAD SO AMERIKANCI Z LAHKOTO ODBILI. — AMERIŠKA ARTILERIJA JE V AKCIJI. — NEMCI PRAVIJO, DA SO PRIGNALI NASPROTNIKA Z NJE. GOVIH MOČNIH POSTOJANK PRI COUCY LE CHATEAU. — ŠTEVILO VJETIH ANGLEŽEV JE BAJE NARASLO NA 2000.

True translation filed with the postmaster of New York, N. Y., on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Ameriško uradno poročilo.
Z ameriško armado v Franciji v nedeljo, dne 7. aprila. — (Poročilo Ass. Press). — Nocoj je bilo izdano sledeče uradno poročilo:

Sovražnik je napadel na dveh točkah naše postojanke. Prvi napad smo z lahkoto odbili, dočim se je pri drugem posrečilo sovražniku dospeti do naših žičnatih ograj. Takoj zatem smo otvorili ogenj. — Ameriška infanterija je vzpostavila naskok ter poglajala sovražnika v beg.

Prodiranje se je nadaljevalo toliko časa, da so bili prvi sovražniški jarki izpraznjeni. Nemci so se morali umakniti v svoje zasilne pozicije. Temu so sledili artilerijski boji. Vse obstrleljavanje naše teže artilerije so utihnila dve sovražniški bateriji.

Angleško uradno poročilo.

London, Anglija, 8. aprila. — Nocoj je bilo izdano uradno poročilo generala Haiga v Franciji se glasi:

Razen sovražne artilerijske aktivnosti na raznih delih fronte, posebno pa v bližini Bouquoy, se ni pripetilo ničesar posebnega.

Neko prejšnje poročilo iz angleškega vojnega urada naznaja:

Tekom noči se je naša črta pomaknila nekoliko naprej na južnem bregu reke Somme, vzhodno od Vavre-Sous-Corbie.

Severno od Somme, v bližini Neuville-Vitasse, smo vjeli par nemških vojakov in zaplenili eno strojno puško.

Aktivnost sovražne artilerije se je tekom noči povečala na celi angleški bojni fronti. Točko obstrleljavanje z izstrel-

ki, napolnjenimi s strupenimi plini, se je vršilo med Lens in La Bassée in vzhodno od Armentieres.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, Francija, 8. aprila. — Nocoj je bilo izdano uradno poročilo vojnega urada se glasi:

Tekom dne se je nadaljeval sovražni pritisk severno od reke Ailette v okolici nižjega dela gozda pri Coucy. Naši napredujoči oddelki so zavstavili in preprečili napredovanje sovražnika, ki je bil številnejši. Prizadeli so mu veliko izgub.

Na sommski fronti med Montdidierom in Noyonom ni bilo nobene infanterijske akcije, toda dva oddelka artilerije sta bila neprestano na delu.

V Vogezih se je sovražniku izjalovil napad severno od Tete de Faux.

Neko prejšnje poročilo naznaja:

Ponoči so se vršili vroči artilerijski spopadi, posebno na levem bregu reke Oise.

Francoske patrulje so bile zelo aktivne ter so privlekle seboj par nemških vojakov.

Na levem bregu Meuse in v Argonjih smo odbili nemški naval.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, Nemčija, 8. aprila. — Uradno poročilo, ki ga je izdal nocoj glavni stan, se glasi:

S tem, da smo nadaljevali s svojimi napadi na južnem bregu reke Oise, smo poglajali sovražnika iz njegovih močnih pozicij na višinah vzhodno od Coucy le Chateau.

Neko prejšnje poročilo pravi: Na fronti na obeh bregovih re-

Avstr. Slovani

True translation filed with the postmaster of New York, N. Y., on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 8. aprila. Kakor pravi neko uradno poročilo iz Svica, se je nemir v slovenskih krogih Avstro-Ogrske povečal zaradi vojnega razpoloženja nemške stranke, ki zagovarja zunanjo ministra grofa Černina in ki ostro napada Slovence in socialiste.

V četrtek in petek so se v Pragi vršila velika zborovanja. Češki voditelji so odgovorili grofu Černinu in izjavili, da je češki narod prišel do prepričanja, da ne odvisnosti in svoboda ne bo nikdar prišla od Avstro-Ogrske in njenih zaveznic. Rekli so, da navzile grožnjam nikakor ne bodo izpremenili narodnega programa, ki zahteva, da se izvedejo principi, katere je oznanil predsednik Wilson v vseh svojih govorih.

Isto poročilo pravi, da je delavski položaj v Avstriji tako kritičen, da so dunajske oblasti po vseh ulicah in tovarnah nabili lepake, ki pozivljajo prebivalstvo, da naj ostane mirno in naj vrši svoje patriotske dolžnosti.

"Arbeiter Zeitung" piše, da narod dobro ve, da so za podaljšanje vojne odgovorni generali in imperijalisti, ki so v Berlinu in na Dunaju prevzeli za nekaj časa vladanje v zakup.

Naznanja se, da je grof Černin moral odložiti svoje potovanje (Nadaljevanje na 3. strani.)

ke Somme se je omejilo bojevanje samo na artilerijske spopade. Lokalni napadi, ki so jih vzpostavili Angleži v Hangard gozdu ter Francozi v bližini Crivesnes, so bili odbiti s težkimi izgubami za sovražnika.

Naše sobotno napredovanje na južnem bregu reke Oise je prisililo sovražnika, da je izpraznil del svojih pozicij med Biehan-courtom in Barisis v noči od 6. na 7. april.

Večraj smo nadaljevali z napadi in poglajali sovražnika na zapadni breg Ailette. Prej smo zavzeli Pierremande in Folembray.

Neko prejšnje poročilo pravi: Na fronti na obeh bregovih re-

Mnenje v Washingtonu

VOJAŠKI STROKOVNJAKI V WASHINGTONU SO PREPRIČANI, DA POMENI BITKA V PIKARDIJI NADALJNI VERDUN ZA NEMŠKE ARMADE. — AMIENSU PRETI SICER VELIKA NEVARNOST, TODA NEMCI NAJBRŽE NE BODO PRODRILI. — NEMŠKI NAPADI POSTAJAJO VEDNO BOLJ SILOVITI. — VSE ZRE Z ZAUPANJEM NA GENERALA FOCHA.

True translation filed with the postmaster of New York, N. Y., on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 8. aprila. — Dočim domnevajo, da se bodo boji najbolj obupnega značaja nadaljevali tedne in tedne na sedanem ozemlju konflikta na zapadni fronti, so zavezniški častniki tukaj prepričani, da pomenja bitka v Pikardiji nadaljni Verdun za nemške armade.

Ameriški štabni častniki izjavljajo, da obstaja velika nevarnost za Amiens ter železnico Amiens-Pariz, vspricho sedanje pozicije nemških armad. Kljub temu pa da jejo izraza svoji veri v zmoglost zavezniških sil, da bodo slednje ponovile besede in dejanja, ki so rešila Verdun: — Oni ne smejo preko!

Uspešno angleško protiofenzivo v okraju Albert, tekom katere je bilo vjetih nad sto Nemcev, ter ostre boje in manjše uspehe Nemcev na levem bregu reke Oise krog Channy in Barisis, o katerih se poroča v brzobjavkah v Washington, smatrajo le za del v nihalu sličnega boja, ki bo šel naprej, dokler ne bo zadnja sila Nemčije izčrpana.

Napad na francoske pozicije je videti najbolj strasen, kar so jih vzpizorili Nemci tekom številnih dni.

Temu nasprotno pa se vendar izjavlja, da se Francozi ob tej točki lahko izogibajo napadom, da jemljejo velike žrtve v nemških življenjih za vsako ped zemlje prav kot so delali Angleži tekom svojega velikega umikanja na sedanje pozicije.

Tukajšnji častniki smatrajo za najbolj kritično točko črte ono, ravno južno od Somme, kjer so Nemci najbližje, namreč le dve miljii proč od Pariz-Amiens železniške proge.

Na tej točki pa so Nemci sami v položaju, ki je slabši kot katerikoli drugi na bojni fronti.

Njih naprej potisnjene postojanke pri tej točki se baje nahajajo med reko Avre ter železniškim nasipom.

Izpostavljeni so uničujočemu ognju topov, in če bi bili napadeni, bi se nahajali v skoraj brezupni obrambni poziciji.

Možnosti francoskega umikanja južno od reke Oise so omejene do točke, pri kateri križa bojna črta to reko.

Tukaj ne vrjamejo, da bi opustili Francozi več ozemlja kot je ravno navedeno. Če bi storili to, bi se s tem oropali najbolj ugodne točke za protinapad, katerega je po mnenju nekaterih pričakovati v namenu, da se zabije globoko klin v nemško krilo med Noyonom in Montdidier ter izsili poraz armad in zavzetje potrebščin, katere je Nemčija na nagel način prevedla preko blatnih polja v svoje najbolj zapadne črte pred Amiensom.

Čas za to protiofenzivo ter tudi katerakoli odredba za ojačenje delov zavezniške črte, izpostavljene nemškemu pritisku, se nahaja v rokah generala Focha. Domnevajo, da ne bo vrzel svoje armade, da pomaga pri defenzivni akciji razen v slučaju, da bi bila potreba naravnost obupna. Domnevajo, da bo on rešil to armado, v kateri tvorijo Amerikanci tako precejšen del, za bodočo ofenzivo.

Zaupanje glede položaja v splošnem se je tukaj precej ojačil vsled zadnjih navedb glede razsežnosti polnomoči generala Focha. Avstriji se vedno ogrožajo s svojimi armadami Italijo. Poročila, ki jih je dobilo laško poslaništvo tukaj, pripovedujejo o stalnih koncentracijah avstrijskih čet.

Italjani domnevajo, da se bo izvršilo udarec na njih črte, kakorhitro bo dovoljevalo vreme v gorah na zapadnem koncu fronte ter bo omogočeno prosto gibanje čet in topov.

Italjani pa so polni zaupanja, da ne bo zaznamovati nobene ponovitve nesreče pri Soči. Tesna koordinacija zavezniških armad z ono Italije, izvršena potom razširjenja polnomoči generala Focha, je napravila vsak dogodek popolnoma nevrjeten.

Italjani izjavljajo, da bodo morali sami prenesti napad Avstrije, če bi general Foch sklenil to. Italija hoče to storiti. Če bi pa Italjani na drugi strani potrebovali kakih rezerv, nahajajočih se sedaj pod vodstvom generala Focha v Franciji, bi jih takoj dobili nazaj.

Nadalje domnevajo, da bi soglasno z novim načrtom poveljništva dobil na enako hiter način tudi nadaljna ojačenja francoskih in angleških čet.

"V pekel s kajzerjem"

Hopkinsville, Ky., 8. aprila. — Evangelist Rev. Bascomb Waters je molil v cerkvi sledeče: "O, Go-

spod, blagoslovi predsednika Zdr. držav, angleškega kralja in francoskega predsednika, toda oprosti nam, Gospod, v pekel s kajzerjem."

"GLAS NARODA"

(Slovenska Dailly.)
Printed and published by the
JOVENIO PUBLISHING COMPANY
(Incorporated.)
FRANK SAKNER, President. LOUIS BERNARD, Treasurer.

Place of business and addresses of above officers:
32 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriki \$5.00
Na celo leto na mesto New York \$3.00
Na pol leta na mesto New York \$1.50
Na četrt leta na mesto New York \$0.75
Na šest mesecev na mesto New York \$0.50

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno in praznikov.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issues every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$5.00
Advertisement on agreement.

Dopis brez politične in obojstrane se ne priobčuje.
Dopis naj se blagovito pošilja po — Money Order.
Pri sprejemanju kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi preloži blagovno
naslov, da hitreje najdemo naslovnika.

Deposited in postoffice at New York, N. Y., as second-class matter, April 9, 1918, under Act of October 3, 1917.

Deposited in postoffice at New York, N. Y., as second-class matter, April 9, 1918, under Act of October 3, 1917.

32 Cortlandt St., New York City.
Telephone: 2678 Cortlandt.

Mali narodi

True translation filed with the postmaster of New York, N. Y., on April 9, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

V dobi velikanskih in velepomnih dogodkov, v času, ko nadevajo nekateri krivici in pravici in pravici krivice, ko se rušijo stari inštitucije, ko se je vse predgugalo: navade, običaji, življenje in sploh vse, kar je v nas, se smpatam zasliši kak krik, krik umirajočega, na smrt obsojenega in po življenju hrepenečega.

To je krik malega naroda.

V Evropi jih je veliko in tudi v Aziji jih je nekaj.

S pridnostjo, željo po napredku, samozrtvovanjem in drugimi lastnostmi so si priborili prostor, ki ni bil sicer na soncu, pa bi po vsej pravici zaslužil, da bi bil.

Škoda, da vlada v svetu napačno naziranje glede kvantitete — obširnosti in velikosti — ter kvalitete — kakovosti in lastnosti.

Mali narodi, katerih se je kultura samo dotaknila, in če se jih je samo dotaknila, je že zadostovalo, so proizvajali v primeri z velikimi veliko več na vseh poljih in v vseh strokah, če so imeli količnik prilike za to.

Toda blesk velikih je zasenčil njihovo delovanje, in sedaj, za časa nepreglednih svetovnih dogodkov, jih nihče ne vpoštevata.

Včasih se sicer zasliši smpatam kaj, ki je imelo takrat, ko je bilo izusteno, znak kričanja in odločene zahteve, pa se na dolgi poti ter od inštanee do inštanee izpremeni v šepetanje, kateremu nikdo ne ve niti pravega izvora niti pomena.

Vsi zatirani in zasluženi narodi so se postavili dejansko, če pa dejansko niso mogli, že vsaj v mislih, na stran pravice, odkritosti in poštenosti ter tvorijo zavezništvo eno silo in eno moč, kljub temu, da morajo nositi uniforme, na katerih je vtisnjen pečat goljufije, ne poštenosti, nekulture in necivilizacije.

Veliki in mogočni nas ne poznajo, ker gledajo na nas skozi malo odprtino, tako da nam niti v obraz ne vidijo, kam šele v — dušo.

Mi gledamo nanje, oko prislonjeno na odprtino, spoznavamo njihovo mogočnost, njihove cilje in namene ter se strinjamo z njimi.

Velik prepad nam je premostiti.

Z gradnjo moramo začeti ter jim dokazati: resničnost našega trpjenja, naše iskrene simpatije v teh dneh njim in naše hrepenenje, da bi se vresničila v teh dneh veseljnega preobrata naša sto in stoletja stara želja po pravnem delu pravice in življenju kot se spodobi človeku.

Ker so si zapisali na svoj prapor geslo: — Svoboda vsem zatiranim in zaničevanim! — nas menda ne bodo prezrili, ako jih živimo v našo krvavo in do prekipevaljoče mere polno zgodovino zatiranja.

Od začetka pa do današnjega dne se upirajo slovanski narodi Avstrije svojemu brezsrčnemu gospodarju.

Ta spor je tako vstrajen in tako dosleden, da se je naravnost čuditi, da ga že zdavnaj ni zdrobila sila brezsrčnega gospodarja.

Skoraj slednji Slovan, ki tiči v avstrijski uniformi, smatra onega za svojega največjega sovražnika, ki sili v boj, ne pa onega, s katerim je prisiljen boriti se.

In ravno v tej stvari je silna tragika.

To bi morali vedeti zavezništvi, reprezentanti pravice in pravici, ter nas smatrati za svoje, ne pa za del velikega vojaškega stroja, katerega je Nemčija in žujo vred tudi Avstrija tako skrbno zgradila.

Dobiti moramo to ali ono pot, da jih prepričamo o tem.

Ko se bodo enkrat uverili o resničnosti naših trditvev, bo vse drugo lahko.

V Ameriki nas je precej, in edino mi lahko svobodno in odkrito govorimo.

Žal, da marsikdo izrablja to svobodo ter posveti vse svoje sile in moči, mesto blagobiti svoje nove domovine in svojega naroda v starem kraju, brezplodnemu strankarskemu boju, v katerem se bomo vsi skupaj uničili, če ga čimprej ne končamo.

Dopisi

Eveleth, Minn.

Tukajšnja naselbina je menda med prvimi na Range, ki prireja največ veselje združenih in raznim igrami zdaj v to, zdaj v ono korist. Odkar je prišel Rev. Anton Leskovic v našo sredino, so se začeli tudi otroci tukajšnjih slovenskih starišev prikazovati na odru.

Rev. Anton Leskovic jih je začel učiti slovenskega jezika, v katerem so že toliko napredovali, da so že parkrat vpriporili prav dolge igre v slovenskem jeziku. Pri vsaki veselici pa sodelujejo naši malečki kot pevec in popevajo mile slovenske pesmi na odru, kar je zelo lepo slišati.

Nekaj enakega se nam obeta zopet dne 14. aprila o pol osmi uri zvečer v mestnem auditoriumu.

Tukajšnje društvo "Kriščanskih Mater" bo zopet s pomočjo g. župnika priredilo lepo veselico v korist tukajšnje slovenske cerkve.

Na veselici se bo vpriporila neka šaljiva in podučljiva igra, v kateri bodo nastopile najboljše moči tukajšnjih igralcev in igralke. Na odru bomo videli zopet že po celem Range znanega šaljivca Antona Zevnika, ki bo po igri v šaljivem prizoru s pomočjo Mrs. Shukle pokazal, kako znajo moške potico peči. Da bo smeja na tisoče centov, že lahko zdaj trdimo.

Videli bomo na odru tudi znano Špelo iz Gilberta (Mrs. Angela Preglet), oba brata Strah iz Sparta, Mrs. Shukle, Mrs. Perhel, Miss Kapih, Miss Zidar in Mrs. Preblich.

Vse te osebe so znane kot dobri igralci in bodo gotovo tudi to pot častno rešili svoje vloge. Otroci bodo pa zopet zapeli par mlinskih slovenskih pesmic, med temi tudi pesmico "Tam na vrtni gredi", katero bodo pele kakor slišimo 4 mlade deklice s spremljevanjem goslin in glasovirja.

Med veselico in po veselici bo svirala tukajšnja sloveča mestna godba in bo dala priliko mlademu svetu, da se bo lahko zasukal v priljubljenem plesu.

Ker obeta veselica mnogo zabave in užitka, se vabijo tudi to pot vsi dragi sosedni rojaki iz celega Range in drugod, da poletijo dne 14. aprila k nam, ter pomagajo nam Evelethčanom napolniti veliki Auditorium do zadnjega kotička.

Na veselo svidenje torej dne 14. aprila o pol 8. zvečer v tukajšnjem Auditoriumu. Vstopnina 35 centov, za otroke 15 centov, vam bo prinesla polno zabave in užitka.

Evelethski rojaki.

Homer City, Pa.

Ninam kaj posebnega poročati iz naše naselbine. Z delom gre bolj srednje, ker je skoraj prenapolnjeno z delavci, čeravno kapitalizem joka, da jih primanjkuje. V kratkem mislijo odpreti še par novih rogov; mogoče bo potem kaj boljše.

Mladi Amerikanci se tudi prav pridno priseljujejo v našo sredino in kake junaki so! Če kdo ne vrjame, naj pride pogledat.

Za velikonocne praznike smo se zbrali ter šli sva pogledat v bližnje mesto Johnstown. V tej okolici se nam je prav dopadlo. Tamkajšnji rojakom se prav lepo zahvalimo za prijazen in postrežbo. Prav lepa hvala tudi družini Johna Skufca v Conemaugh, ker se nikdar nismo videli in smo sploh ne poznali, pa smo bili tako prijazno sprejeti in postreženi. Skoraj neverjetno, a resnično. Če smo ga kaj polomili, prosimo oprostjenja.

Slovenci iz Homer City.

Ralph, Mich.

Najprej naj odgovorim na nekaj pisma, ki sem jih dobila od rojakov. Neka gospa me prosi, naj ji pišem, če je tukaj še kaj zemlje na prodaj. Zemlje je veliko, pa takšne, kot bi jo ona hotela, ni, tudi podnebje je bolj mrzlo kot pa v West Virginiji, zato bi ji jaz svet dal, da naj si raje kje v bližini tam ogleda kaj primernejega, ker tudi vožnja bi velika stala in si tisti stroške lahko prihrani. Druga dva sta me vprašala radi dela na farmi, kar tudi ne morem zagotoviti in je boljše, da da sam ogled v kakšen časopis in bo gotovo kaj primernejega dobil, ker tukaj so plače bolj nizke kot pa po drugih mestih in tudi je največ majhnih farmerjev, da sami obdelujejo ali pa samo za nekaj dni rabijo delavce. Je pa veliko dela po gozdih, vendar pa tega ne svetujem drugače, kot če je že vajen po gozdih delati.

Šele lansko spomlad so začeli kupovati po več sto akrov zemlje. Nekaj jih je celo kupilo po več tisoč akrov; pa se še niso naselili in tudi ne bodo farne obdelovali, temveč se bodo ukvarjali samo z živinorejo in kozjerejo. — Pred šestimi leti, ko sva se midva naselila, je poštar imel eno kravo. Drugih ni bilo v bližini. Zadržal je bil iz tega majhnega mesta poslanih 290 goved in 700 kozlov. V par tednih pa spet dobijo Quinn bratje nekaj nad 600 kurne govejce živine, katere se bo čez leto pastla, potem pa jo bodo v jeseni za meso prodali.

Nek Clevelandčan se nekaj spodblika ob moj dopis v št. 53 GL. Nar. On bo gotovo farmo kupil v sredi kakšnega velikega mesta; mogoče pa misli, da bo čisto obdelala in bo samo žvižgal, pa mu bodo banane in pomaranče rastle, zdravnik bo pa kar v svoji vili imel. Ah, to mu bo fletno! Samo žal, da jaz ne bom tega dočakala.

Pomlad imamo letos bolj milo, kot je sploh tukaj navada. Sneg je že čisto stajen in so zelo lepi dnevi. Krave se snajajo le skoro do nočnega najeda. Seveda orabi že vsi.

Matija Pogorelec.

Ravnaj drevesce dokler je mlado

uči otroka, dokler je še mlad ter je voljan poslušati in sprejemati tvoje nauke, ter se bori proti boleznim tedaj, ko je šele prišla s svojim nevarnim delovanjem. Ne čakaj, da bi te toliko napredovala, da bi je ne mogel več premagati.

Zato pa, ako opaziš, da tpiš vsled živčne, ledične ali želoččne bolezni, splošne slabosti, izgubljene moči, močne izgube semena, glavobola, nespečnosti, slabega teka, ne čakaj, da bo prepozno, ampak začni takoj zbirati iz čistih, naravnih zdravilnih trav sestavljene JUVITO TABLETE.

Naš rojak g. BLAŽ GRDAN, WEST WINFIELD, PA. piše takole o čudovitem delovanju tega zdravila:

"Pošljite mi še pet skateli JUVITO TABLET, kajti, ko sem porabil eno skatijo tega zdravila, sem se veliko boljše počutil. Ker sem se pa ponorečil pri delu in sem bil v bolnišnici, nisem mogel nadaljevati z zdravljenjem. Zdaj sem prišel iz bolnišnice in želim to blaženo zdravilo še nadalje uživati".

Ena skatija JUVITO TABLET za en dolar. Šest skateli za 5 dolarjev pošlje kamorkoli JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.

Če želite pošiljate zavarovati, pošljite deset centov več.

Zavarovanje proti staremu devinstvu.

Glede načrta za zavarovanje starih devic, kot ga je predlagal dr. Karol Lutenberger, se je resno razmišljalo v Nemčiji in sicer kot jamstvo proti ekonomskim težkostem ter odredbi, potem katere naj bi se povečalo zakonske izgube devic.

Deklice lahko zavarujejo same sebe ali pa se puste zavarovati od drugih. Premije se plačujejo do dvajsetega leta zavarovane. Če ženska še ni poročena do časa, ko doseže dobo 37 let, je upravičena od tega časa naprej do letne rente v gotovem znesku. Do nadaljevanja te rente je upravičena tudi v slučaju, da se poroči potem ko je prekorčila 37. leto.

Če se zavarovana poroči predno je dosegla dobo 37 let, nima pravice do letne rente, vendar pa lahko dobi nazaj skupno svoto, vplačanih premij skupno z obrestmi. Če bi umrla zavarovana pred dobo 37 let, bi se izplačalo zavarovalno njenim dedičem.

Soglasno z ljudskim štetjem iz leta 1910 je bilo v Nemčiji 800.000 več žensk kot pa moških. Sedanja vojna je zelo povečala to razmerje med spoli.

Standard Oil družba.

Standard Oil družba je v svojem podjetju v Bayonu nabila lepake, v katerih pravi, da je povsila mezo svojim delavcem za 10 odstotkov. Izvzeti so le stražniki in zidariji prvega razreda. Od 1. avgusta 1915 je družba šestkrat povisala mezo in povisavanje znaša 19 odstotkov.

Vojna obveznost v Angliji.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 8, 1918, as required by the Act of October 3, 1917.

London, Anglija, 7. aprila.

Po novi postavi, katero misli Lloyd George v terek predložiti poslanski zbornici, bo vsakdo pod 51. letom vpoklican v vojaško službo. Zagotavlja se, da bodo tudi Irci podvrženi vojaški službi, toda ta odredba se bo še odgodila za poznejši čas.

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za ženske lasje, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila srastejo v 6 dni dolgi kramlji in dolgi lasje kakor tudi moški kramlji in brada in ne bodo odpadali in ostali. Bermetizem, kožni ali trganje v rokah, nogah in v križu, v oseh in drugih popolnoma odstrani, rane, opekline, bule, ture, kramlji in grinte, potne noge, kurja očena, osebne in par dnevi popolnoma odstrani. Kdor bi svoje zdravilo brez uspeha rabil mu jamčim za \$5.00. Pošljite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem samostojno. Kramlji kramlji in brada in ne bodo odpadali in ostali. Bermetizem, kožni ali trganje v rokah, nogah in v križu, v oseh in drugih popolnoma odstrani, rane, opekline, bule, ture, kramlji in grinte, potne noge, kurja očena, osebne in par dnevi popolnoma odstrani. Kdor bi svoje zdravilo brez uspeha rabil mu jamčim za \$5.00. Pošljite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem samostojno. Kramlji kramlji in brada in ne bodo odpadali in ostali. Bermetizem, kožni ali trganje v rokah, nogah in v križu, v oseh in drugih popolnoma odstrani, rane, opekline, bule, ture, kramlji in grinte, potne noge, kurja očena, osebne in par dnevi popolnoma odstrani. Kdor bi svoje zdravilo brez uspeha rabil mu jamčim za \$5.00. Pošljite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem samostojno.

JAKOB WAHLO, 1233 Broadway, New York City.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO Salda, Colo.

VEHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODBOR:

EUDOLF PERBAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

Vai dopisi, tikažoji se urednih zadev, kakor tudi denarne pomoči, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo osiralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Telefon v Združenih drž. in po svetu

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH JE 12.000.000 MILJONOV TELEFONOV ALI ŠTIRIKRAT VEČ KOT PO CELEM OSTALEM SVETU. — V NEW YORKU SE IZMENJA VSAK DAN 266.000 KLIČEV. — EQUITABLE POSLOPJE SAMO IMA 4444 TELEFONOV

Amerikanci so kaj zgovoren narodi. Če ste glede tega le količnik v dvom, morate pomisliti, da uporabljamo vsak dan nekako tri četrtine vsah telefonov na svetu. Mi imamo nekako 12.000.000 telefonov proti približno trem milijonom, ki odpadejo na ostalo človeštvo.

Telefon je ena izmed pol duceata vodilnih industrij v Združenih državah. Nič manj kot 11.200 ločnih družb je zaposlenih z delom, da preskrbujejo konverzijo po žici. Sedemindeset teh, in sicer največjih, predstavlja Bell-sistem. Te družbe, skupno z onimi, ki nimajo nobenega stika z Bell-sistemom, uporabljajo ravno 25 milijonov milj žice v namenu, da more v celotni svet skleniti svojo milijonsko kupčijo, ali da more gospi X. naročiti funt sladkorja pri svojem grocerju na vogalu.

Govoriti o telefonski industriji v Združenih državah se pravi direktno omenjati Bell-sistem. Mi vsi vemo, kako hitro se je ta sistem razvil. V naslednjem pa hočemo navesti par zanimivih števil, ki kažejo tozadevni operaciji. 94 odstotkov skupnega žičnega omrežja je iz bakra: 59 odstotkov ali nad 13.000.000 te žice teče potom podzemskih kablov, s čemer so odpravili nelepe droge ter obenem zagotovili večjo varnost pred požarom.

Tekom preteklega leta je Bell-sistem izpolnjeval svoje omrežje, dokler ni dosegel skupne daljave 281.016 milj. Skoro vsakemu je znana teorija operacije telefona, kakna se vibracija glasu ponese od sprejemalca na nosilca, potem električnega toka, ki teče skozi spajajoče žice.

Tekom preteklega leta je Bell-sistem, ne glede na spajajoče družbe, povprečno spojil 30.845.000 klicev na dan. To znaša na leto 10.600.000.000 klicev, ali nekako 100 za vsakega posameznega prebivalca Združenih držav. To je popolnoma neovrgljiv dokaz, da smo dejanski narod, ki rad govori — in rad govori na velike razdalje.

New York rabi seveda telefon pogostejše in vstrajnejše kot katerikoli drugo mesto, kajti v New Yorku je nekako 700.000 telefonov, kar prekaša za 200.000 skupno število telefonov v Parizu. Londonu in Berlinu, Equitable posloppje ima največje telefonsko postajo v celnem mestu, kajti v pošljite se nahaja 4444 telefonov. Reotor izmenjalnica je najbolj za posilena, kajti povprečno mora

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Sreča opoteča v velikih bitkah

SREČA V VELIKIH BITKAH SE POGOSTO PREOBRENE V ZMAGO IZ NAVIDEŽNEGA PORAZA. — VELIKA BITKA NA ZAPADU BO NAJBREŽ SLIČNA ZMAGAM PRI WATERLOO, GETTYSBURGU, LAKE ERIE, BUENA VISTA, BLENHEIM TER DRUGIM ZGODOVINSKIM SPOPADOM.

Prva faza velike bitke na zapadni fronti se je zdela opazovalcu kot velika nemška zmaga. Hladno zaupanje zaveznikov vojaških avtoritet ni bilo videti upravičeno. Kljub temu pa te avtoritete niso le dobro vedele, kar so rekly, — s strateškega stališča, — temveč je tudi zadostovala zgodovina neštevilnih bitk v preteklosti, da jih poznamo v tem oziru.

Vojsko so označili in definirali kot "zmes rokoborbe in igranje šaha". Vsak, ki je sledil boksanju, se lahko spominja na stotine slučajev, ki je stal zelo slabo pri peti številki, porazil nasprotnika še predno je prišlo do petnajstega spopada. Nadalje pa tudi ni človek, ki foreira boj, vedno oni, ki ima največ prilike za zmago v dotičnem kraju.

Vojaška zgodovina je polna bitk, v katerih je bila končna zmaga na strani onega, ki je bil videti sprva prav na robu velikanskega poraza. V naslednjem hočem navesti par takih slučajev: Prve tri četrtine bitke pri Waterloo so odločno pomenile poraz za zaveznike. Angleži so bili hudo pritiskani, poraženi in prisiljeni na umikanje, dokler ni izjavil vojvoda Wellington, da bosta "moč ali njegove rezerve" posredovale ter rešile njegovo armado pred napadi Napoleonovih trum.

Bilo je proti koncu dneva, ko so prišle na pozorišče rezerve ter obrnile ves položaj. Napoleon je označil krog polne svoje šanse za uspeh kot "petdeset izmed enopetdeset". Še predno pa je nastopil mrak, so zavezniki porazili njegovo navidez zmagoslavno armado in Napoleon je zbežal z bojnega polja v paničnem begu, dotim ga je skušal njegov štab odvračati od izvršenja pretnje, da se bo umoril. Prvi dve tretini bitke pri Gettysburgu sta bili vse nadkriljujoče zmaga konfederiranih. Povsod so se umikale unijske čete ali pa se se nahajale v kaj slabi defenzivi. Skozi dva dni je izgledal Gettysburg kot največja zmaga konfederiranih v celi državljanski vojni. Koncem tretjega dneva pa sta Lee in njegova južna armada bežala na življenje in smrt na varna tla v Virginijo. Po celi uniji pa je od meval krik veselja nad uspehom naše armade, — armade, ki je dva dni omahovala na robu poraza.

V bitki na Lake Erie je bila zastavna ladja Perry-je prekluknana od strelcov sovražnika in vsi kraji so bili posejani z ameriškim mrtveci. Gorela je že ter se potapljala. Druge ladje ameriškega brodoma so se istotako nahajale v kaj nevarnem položaju. Še pred koncem dneva pa je sovražnik predal sleherni svojih ladij, ki so se ostale na vodi in Perry je pisal na hrbet nekega pisma svoje nesmitno poročilo:

— Srečali smo se s sovražnikom, in on je naš. Največja veteranska armada Mehike, pod poveljstvom najboljšega mehiškega generala je zajela silo Amerikancev, znanajočjo četrto mehiško armado, pod poveljstvom Zaharije Taylor-ja pri Buena Vista. Zajeti v past, stoječi nasproti tako močnemu sovražniku se Amerikanci kljub temu niso hoteli udati. Mehikanci so jih nato pričeli uničevati. Ob vsaki fazi bitke, ki je trajala celi dan, so bili Amerikanci prazni. Neki taktik je izjavil, da so bili Amerikanci odločno pobiti oni dan najmanj trikrat, da pa njih voditelj "ni vedel za to."

Koncem drugega dne pa se je mehiška armada umikala iz bitke pri Buena Vista, — poražena, decimirana in z demoraliziranim duhom vsled paničnega strahu. Pešice navidezno na pogibelj obsoje nih Amerikancev je izvajala največjo zmago v celi mehiški vojni.

Ko se je Paul Jones boril proti veliki angleški bojni ladji "Se-rapis" v bližini Flamboro Head, je bila njegova ladja stavljena iz ven boja pri prvi salvi Angležev s cele strani. Zastava ameriške ladje je bila odstreljena, topni krovi so bili preplavljeni in pričela je goreti, — polna razvalina. Mogoče ni bilo nobenega razven Jonesa na tej ali oni ladji, ki bi staval peny proti milijon dolarjem za njeno možnost zmage nad močnejšim in nepoškodovanim sovražnikom. Čelo angleški kapitan je bil prepričan, da se je Amerikane udal Eden izmed častnikov Jones-a je svojega poveljnika dejanski prosil, naj se uda.

Uro pozneje pa je stal Paul Jones na krovu angleške bojne ladje ter sprejel meč iz rok poveljnika bojne ladje. Izvajal je prvo ameriško zmago na morju v tujih vodah ter jo izvajal potem ko je bil videti brezupno poražen.

Bismarck je v svojih življenjskih spominih priznal, da je bil v veliki bitki pri Kraljevem Gradcu prepričan, da se nahaja armada njegove dežele na robu velikega poraza. Bitka pa se je kmalu nato zaobrnila ter izpremenila v velikansko zmago pruskega kralja — in ta zmaga je bila, ki je postavila prusko peto na tilnik Avstrije.

Pri Fontenoy so bili Francozi sprva grdo poraženi. Francoski kralj je ravno dajal povelje, za splošno umikanje, ko ga je eden njegovih armadnih poveljnikov, Saxe, pregovoril, da vrže francosko "irsko brigado" zmagovalec na pot. Irsi so zavrnili val prihajajočih Angležev in Fontenoy je postala slavna zmaga za Francoze.

Bitka pri Blenheim, — ena največjih v svetovni zgodovini, — je bila cela serija dragih nesreč in porazov za zaveznike pod vojvodom iz Marlborough tekom prvega dela velikega spopada. Zavezniki so bili vrženi nazaj in njih najbolj drzne napade so zavrnili z velikimi izgubami. Na skoro vsakem delu bojne črte so se zavezniki nikali, a tekom par ur se je izpremenil prvotni poraz v slavno zmago, — zmago, ki je izpremenila svetovni zemljevid ter napravila iz Marlborough svetovnega junaka.

V naši lastni revoluciji je bila videti naša dežela kakih ducatkrat poražena preko vsakega upanja, vendar pa smo končali ves konflikt z absolutno zmago in svojo neodvisnostjo.

Prva polovica vsake bitke ni v potrebo uzele za drugo polovico iste bitke. Par milj, pridobitih tekom pretekega tedna od strani Nemcev, ne predstavljajo nikakega dokaza za to, da bodo strašni stroški teh prvotnih priobitev kedaj upravičeni ali da se bo nemško divjanje končalo s kaj drugim kot s končnim popolnim porazom Nemčije.

Avstrijski Slovani

(Nadaljevanje z 1. strani.)
nje v Budimpešti zaradi notranje politike monarhije.

Neko poročilo iz Rima pravi, da se je v italijanskem glavnem mestu danes pričel narodni kongres, ki bo zahteval, da se Avstro-Ogrska razdeli in da se osvobodijo zatirani narodi v njenih mejah. — Zborovanja se bodo vdeležili rumunski, češki, slovaški (7), jugoslovanski in laški delegati, ki bodo zastopali narode pod avstrijsko vladjo.

Ta konferenca nima vojnih namenov in tudi ni mirovno zborovanje, temveč pokazati hoče celemu svetu, da narode pod avstrijsko vladjo vselej skupni interes. Prišlo je na 3. januarja narostel na 6 milijard skupne teže in da se hočejo lani 550 milijonov dolarjev.

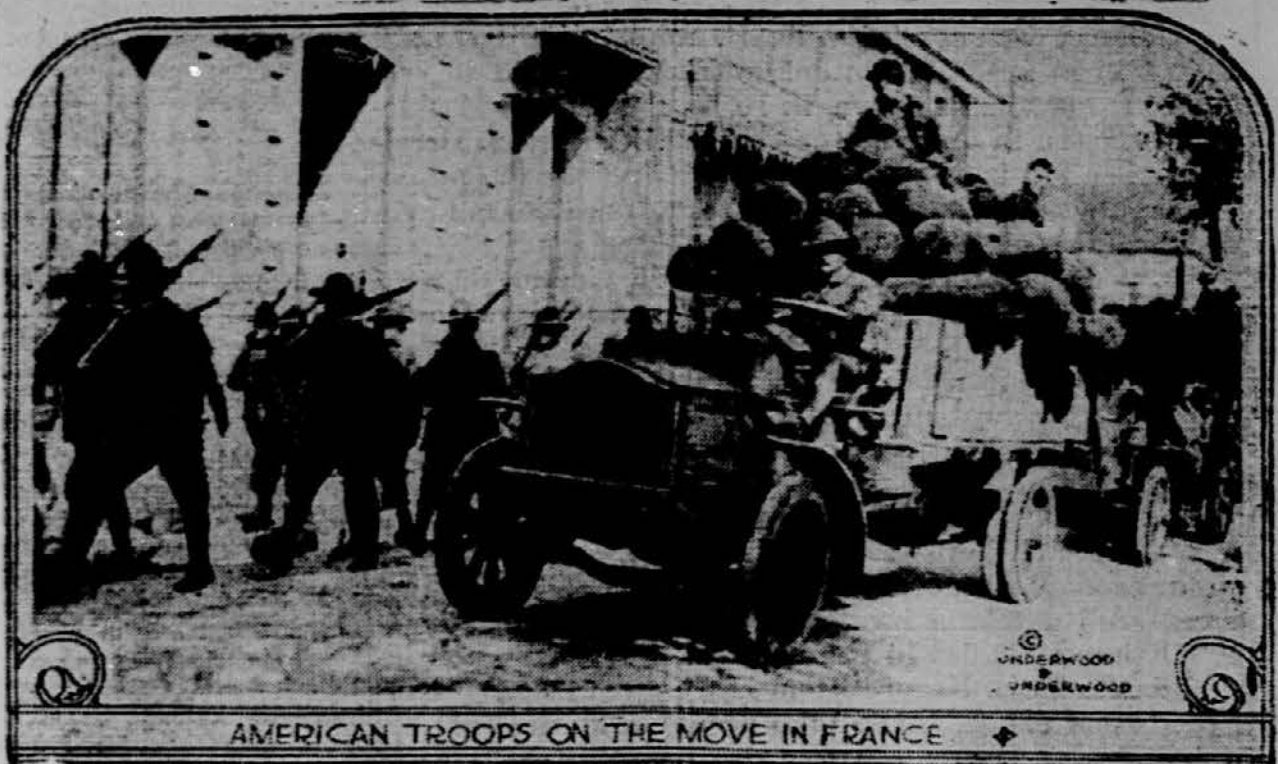
otresti nemškega, avstrijskega in madžarskega jarma.

Delegati so zavzeli stališče, da je razdelitev Avstrije edina pot po kateri morejo priti različne narodnosti do svobode.

Vojni dolg sveta.

True translation filed with the post master of New York, N. Y. on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 7. aprila. — Tri in pol leta vojne je povzročilo 12 glavnim državam 111 milijard in 700 milijonov dolarjev narodnega dolga. Od tega imajo zavezniške države 72 milijard in 400 milijonov, centralne države pa 39 milijard in 300 milijonov dolarjev dolga. Odkar so Združene države stopile v vojno, je njih vojni dolg skozi vladjo skupni interes. Prišlo je na 3. januarja narostel na 6 milijard skupne teže in da se hočejo lani 550 milijonov dolarjev.

AMERIKANCI V FRANCIJI SE ODPRAVLJAJO NA BOJIŠČE.

Slovenske novice

Milwaukee, Wis.

Staršema Frank in Elizabetha Banko na West Allisu je neizprosno smrt ugrabila najmlajšo hčerko Elizabetho, staro komaj sedem mesecev. Enako smrt ni prižanila starišev Frank in Marija Lorber, katerim je vzel najstarejšega sinčka, starega komaj 4 leta. Oba pogreba je vodil slovenski pogrebnik Frank Ermenec.

Štiriletna hči E. Geršovec ter njen stariš brat sta bila sama do in sta se igrala s tem, da sta zažigala papir in metala po tleh v kuhinji. Pri tem se je vnela dečija obleka ter je zadobila smrti nevarne poškodbe. Vpitje otrok so zaslišali ljudje, stamajoči v nadstropju, naka so prihiteli, pogazili ogenj ter otehi gorečega otroka in ga poslali v bolnišnico.

Stara peč je bila banka. Po izkušnjo je napravila Mrs. Mary Kuglie, katera je skrila pod staro peč \$230, od katerih ji je zmanjkalo \$136. Tatvine je bil obdolžen Otto Bantuck, kateri je porabil lenar za zabavo z ženskami ter za vino. Za plačilo je prejel eno leto v pobiljševalnico.

Sheboygan, Wis.

Med vpoklicanimi, ki so zapustili Sheboygan dne 29. marca, se nahaja tudi rojak J. A. Stach.

Hibbing, Minn.

Geo. Mihalčič je 10. aprila 1916 poslal svojemu prijatelju v Avstriji en par ameriških čevljev in v svoje veliko začudenje jih je te dni zopet dobil nazaj. Poročilo so po raznih avstrijskih deželah in ker niso mogli najti onega, na kojega so bile naslovljene, so bile poslane nazaj.

Indijanski agentje so aretirali Petra Sajeviča, ker je spravil alkoholne pijače v indijanski teritorij. Zaprtili so mu na Chisholmu v njegovem stanovanju 2 galona žganja in 150 galon vina.

Tower, Minn.

Alkoholne pijače se ne dobi tukaj nobene več. Prostore, kjer so se nahajali preje saloni, popravljajo sedaj za druga trgovska podjetja. Rokaja J. Skala in Math. Mihelič sta otvorila točilnice z "mekikimi" pijačami.

Eveleth, Minn.

Občinski svet je sklenil, da morajo biti Pool Halls zaprte od 11. ure zvečer do 6. ure jutraj ter ob nedeljah ves dan. Proti temu je protestiral rojak George Kotze, nakar mu je župan Hatch odvrnil, da se mora postaviti spoštovati; kdor pa je ne bo, bo kaznovan od 5 do 100 dolarjev, ali pa z zapornim od 5 do 85 dni.

Zelo koristne stvari, — med njimi boste našli več takih, ki jih nujno potrebujete.

V zalogi imam, posrbljen ter razpošiljam širom Združenih držav zelo koristna naravna sredstva in pripomočke, kakor: sladno ječmenovo kavo, arnika, brinjevo olje, encijan, grško seno, hvošč, lipov cvet, lapuh, tavlenožje, vinska ruta, ter druge enake stvari ki so obširno opisane v knjigi "Domaci zdravnik" in se uporabljajo zelo vapošno po celotnem svetu.

Potem imam tudi raznovrstne dišave, ki se pripravljajo v knjigah "Dobra kuharica" in "Slovenska kuharica", in se potrebujejo za pripravo okusnih jedil, na primer majaron, štraj, muškator cvet, paprika (prašek), loriarjeva peresca, žajbelj, kefran i. t. d.

Postreči vam namore tudi z raznim semenim, kakor: seme za salato, peteršilj, fišol, peso, korenje, zeleno, i. t. d. Pišite po cenik.

MATH PEZDIR

P. O. Box 1611

New York, N. Y.

Chisholm, Minn.

Občinski svet je znižal število redarjev od 21 na 16. Med temi 16, so tudi E. Zorabie, John Lamm, John Arko in John Senčar. Tako zvan Pigtown bo izginil s površja. Stanovaleci so dobili nalogo, da se morajo preseliti, ker se bo tamkaj kopala železna ruda.

Jos. Austin od tu in M. H. MacMahon iz mesta Virginia bosta zagovarjala pred porotno sodnijo Mike Rojačiča iz Keewatina, ki je obtožen umora prve vrste. Meseca januarja je baje ubil v prepetu nekega Štefana Kravčiča.

Piney Fork, Ohio.

Dne 13. marca ob pol 9. zjutraj je peljal Mike Turkalj voziček za vodo v premočovanu rovu Share Creek družbe v North Fork, pri čem mu je zmečkalo glavo, ker so se premaknile opore, da je obležal na mestu mrtve. Star je bil 30 let in je bival takaj 12 let. Bil je član društva Novo Leto štev. 176 SNPJ. Zapuščena žena in 2 hčura.

Delavske razmere so primerne. Zasluzek je odvisen od delavca. Brezposelnih ni. Delo se dobi primoroma lahko, plača pa je za to neznosno draginjo prenizka.

Calumet, Mich.

Vile rojenice so zelo uspešne med slovenskimi družinami. Obiskale so najprej Johna in Francosa Kazjak na Yellow Jacketu in so pustile krepkega pivorojenca Rafaela Josipa, nato so šle na Red Jacket k Harry in Frances Hammond, ta dva so obdarile tudi s čvrstim dečkom Teodorom Riharodom, potem so pa napravile sprehod v našo slovensko vas Rayn, buftown, kjer sta jih Anton in Stefanja Prelesnik prijazno sprejela in za njih gostoljubnost so ju poplačale Rojenice s hčerko Eleonom Katarino.

Rojaki Josip Macele, Levro Držaj in Mat. Rožič, vsi iz Osceole, so odpotovali v Somerset, Colo., kjer se mislijo nastaniti. Čujemo, da namerava tudi več drugih rojakov, zlasti samcev, oditi ravno tam.

Geo. Frankovič iz Manitique, Mich., je po osmih letih zopet enkrat obiskal svoje znanee na Calumetu. Mudil se je tu teden dni. Pravil nam je, da Manistique zelo napreduje. Zidajo novo tovarno za papir, ki bo dala dela 800 delavcem.

Calumetski Draft Board je sestavil listo vseh onih registrirancev, ki niso oddali vpraševalnih pol (Questionnaires). Vseh skupaj je 123 mož, katerih imena in zadnji znani naslovi bodo odposlani na vojni urad v Washington. Izmed teh 123 jih je 17, ki so bili rojeni v Združenih državah, 91 je iz nemcev, največ Avstrijev in

Rusov, nekaj Armencev in Turkov, en Mehikane in en Anglež. Z zadovoljstvom smo opazili, da je med "Avstriji" le par Slovencev, ki so zamenarili to dolžnost. Večina "Avstrijev" so Hrvat. Med slovenskimi imeni smo videli tudi ime Johna Gazvoda, ki pa je že nekaj mesecev v hladni zemlji.

Konečno smo dobili glas od našega mladeniča Josipa Hleniča iz Tamaracka. Znalci smo, da je batalion mehiganskih inženirjev, v katerem služi tudi on, že dalj časa na Francoskem. Večina fantov se je že prej oglašila s kakšno kratko vestjo, le od Jožeta ni bilo nobene glase, tako da smo se bali, da se mu je morda kaj hudega pripetilo. No, njegovo akoravno kratko pismo nas je zdaj pomirilo. Pravi, da je zdrav. Pismo je potovalo s Francoskega 26 dni.

SAMOMOR ROJAKA ANTONA KOLENCA V CLEVELANDU.

3. aprila zjutraj je odšel rojak Anton Kolenc v Gordon Park, ob jezeru, za namenom, da si konča življenje. Siromak je trpel že pet let na splošno znani delavski bolezni jetiki. Mudil se je dalj časa v Warrensville, toda vse mu ni nič pomagalo. Sklenil je torej končati svoje bomo življenje. — Tam blizu kopalnice v Gordonu, na vrhu grička se je v sedel, pogrnul preč čopis v travo na katerega je legel in sprožil samokres. Zadel se je v sence in legel vzrak. Ko so ga dobili, je bil klobuk poln krvi. Slučaj je nesel, da se je našel ravno neki Slovence, in sicer Valentin Habjan, 1124 E. 63. St., ki je šel zgodaj zjutraj ribe lovit v jezero. Videl je neko osebo na klanec in zdelo se mu je, da spi, pa je šel zraven, da ga zbudi, ker je spomladni nevarno ležati v mokri travi. Dobil je Kolenco mrtvega. Naznanil je takoj pristojnemu mestu, prišla je policija, ki je preiskala slučaj, nakar je truplo odpeljala Grdinova ambulanca.

Kolenc je, predno se je ustrelil, napisal zadnje prošnjo na kos papirja, v katerem naznanja svojim bratom, da je zanj dovolj trpljenja pet let. Prosi tudi, da se mu priredi pošten pogreb. Da je pa ranjki Kolenc že prej računal na samomor je znamenje, da je že 16. marca napisal oporočo, v kateri je pri zdravi pameti vse natančno in skrbno napisal, kdo podeduje za njim. Spomnil se je obeh svojih bratov, katerih eden John je v Detroitu, Lovrene pa v Clevelandu. Ni pozabil niti svoje matere v stari domovini. Od vseh se je lepo poslovil v svojem testamentu. Oporoko je dal spraviti znani Mrs. Oblak na zapadni strani mesta.

Veliki nemški top.

True translation filed with the post master of New York, N. Y. on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 8. apr. Vojni poročevalce berlinskega lista "Lokal-Anzeiger" Karl Rosner, pravi, da si je cesar Viljem 23. marca ogledal top, s katerim bombardirajo Pariz. Pravi, da ne se 130 kilometrov (80.7 milj) daleč, da izstrelke prileti v Pariz je treba natanko 183 sekund.

Pariz, Francija, 8. aprila. "Petit Parisien" pravi, da ni pravilno, ko se je poročalo, da pri današnjem bombardiranju Pariza ni bilo nikakih žrtv, temveč pravi, da so bile žrtve — 8 košci.

Najbolj presentljive stvari v vojni

PISE D. THOMAS CURTIN.

FRANCIJA DRŽI SE VEDNO SVOJO ČRTO. — VERDUN, FRANCIJA, V JANUARJU 1918.

True translation filed with the post master of New York, N. Y. on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Eno prvih vprašanj, ki so nam jih stavili, ko smo se pričeli v šoli učiti znanosti, je bilo: — Kaj se zgodi če se treči neodoljiva sila z nepremičnim predmetom?

Nič se ne zgodi. Videl sem to na zapadni fronti — in na nobenem mestu boljše kot pred Verdunom. V vsakem kraterju, napravljenem od izstrelkov izven Souville, v ozadju reke Meuse, more človek razmišljati o tej resnici.

Ko sem stal tam, pripravljen, da počepnem, kadar se je žvižgalo in sikanje v zraku izpremenilo v rjovenje ekspresnega vlaka, je zabrenčal nad glavo nemški aviatik in par trenutkov pozneje se je uvel neki opazovalni balon, nahajajoč se v ozadju. Takoj se je pojavil nad balonom pramen, padalni dežnik se je odrl in duha prisotni opazovalec se bo nekega dne zopet lahko dvignil v zrak, da opazi je. Grmenje artilerije, glušče razpokavanje izstrelkov in boji v zraku, — vse to je govorilo o vojni na živahen način, a vse je bilo kljub temu le slučajen dogodek.

Grafična resnica je ležala razgrnjena pred menoj. Velikansko založilo se je igralo na tem ozkem pozorišču, na katerem je bila pravokotna masa Donaumonta v ozadju. Na desnici se je nahajal Vaux, v središču Fleury in na krili levice, preko reke Meuse "Grič mrtvih". To je bila strah vzbujujoča, odurna divjina, kjer so granatni kraterji tako gost oposejani, da izgubljajo vsako individualnost. Pred dvema leti so bili nekateri teh gorskih obronkov tako gosto porasli z gozdom, da je drevje zapiralo nebo za človeka, ki se je nahajal spodaj. Danes pa bi lahko preiskali vse te obronke na nogah in rokah, ne da bi našli stor ali suho vejo dobrega obsega. Našli pa bi zbite in z rjavico pokrite čelade, cele rudnike kovinskih predmetov in če bi kopali ali brskali malo pod površino zemlje, bi našli eno najstrašnejših in najboljšejsih pokopališč v celi zgodovini človeštva. Ni pa vam treba obračati zemlje za vse take dokaze.

Kosti na bojnih poljih imajo neko prav čudovito navado, da nočejo ostati pokopane. Celo čevlji, preko katerih sem se pogosto izpodtaknil, so pogosto vsebovali obledele kosti in stopala.

In kaj naj pomeni to vojno pozorišče pred Verdunom? Ko sem pregledoval vse to razdejanje, je romal moj duh nazaj k prizorom v Nemčiji, ko je padee ter pravokotne mase Donaumonta elektriziral celo cesarstvo ter ga napolnil z veseljem, ki je pregnalo tudi pričo se depresijo vsled pomankanja hrane. Nato se je premikajoč se vojni stroj vojne sile enega naroda pomaknil naprej in koncentriral na par kvadratnih milj. Vaux, Thiaumont, Fleury, "Grič mrtvih" in drugi forti se stiskajo krog mogočnega trdnjave Francije. Zopet čujem Nemce z balahanjem govoriti o vse uničujoči zmagi in o vojnih odskodninah. Socijalni demokratje so zopet pozabili na svoj posel. Verdun je bil v nemškem oprijemu. Povprečnemu Nemcu je pomenil Pariz in Pariz je pomenil zopet Francijo. Ko bi se tako izločilo enega glavnega sovražnika, bi ostali onemogli. Tako sem jih šil šal govoriti.

Za vojaško kasto pa je pomenjal Verdun celo več. Ko se je izbralo to trdnjavo za napad, se je skrbno vzelo v upoštevanje, da je bil krompir, naenkrat največji podpornik in ljubljenece te kaste, nominalni poveljnik armade od Meuse, to je pete nemške armade. Če bi zavzel Verdun, bi se ga stavilo s tem med narodom na piedestal, ki bi bil višji od onega, postavljenega Moltke-ju in Napoleonu. To bi vojaško kasto močnejše kot kaka druga stvar utrdilo v sedlu, ko bi enkrat krompirne zasedel prestol. To je bil dejanski mikaven načrt in mogočna igra z življenji ljudi.

MORALA CELEGA.

Več kot tri leta in pol so me prepričala o naslednjih stvareh: — Skozi ves dogleden čas bo vsaka velika ofenziva ovirana vsled svoje lastne teže, neglede na to, kako je bila uspešna v prvotnem štadiju.

— Ena izmed največjih prednosti Nemčije je ta, da obvlada ona vse svoje zaveznike in da je nasprotno ona sama obvladana od skupine najbolj odločnih mož na svetu, — ki so odločni deloma radi dejstva, da je njih celi sistem odvisen od zmage.

Nadaljna prednost Nemčije je, da zna uporabiti vsako krpo, človeško ali materialno, ki jo more dobiti v roke, — vojake brez nade in zakrpane uniforme. Prostiputkam se v Nemčiji ne daje svobode, da bi stavljale nemške vojake izven akcije, temveč se jih spravi skupaj, da polnijo naboj, s katerimi se stavlja izven akcije zaveznike vojake. Otroke se mobilizira za neštivilne kolekte. Tako gre stvar naprej in naprej.

Po mojem mnenju bo odvisna odločitev od vstrajnosti. Nikake bližnjice ni do zmage, niti na tej, niti na oni strani ter je tudi ni bilo nobene izza bitke pri Marne naprej. Stran, ki bo najmanj pokala v notranjem, bo končno prodrla.

Centralne sile imajo prednost enakomernosti nadvladujočega plemena v celi zvezi.

Z vojaškega stališča imajo centralne sile velikanske prednosti glede zemljevida. S stališča vstrajnosti pa imajo zavezniki prav tako strašno zemljepisno prednost. Naša ranljiva fronta je Atlantski ocean. Niti za trenutek ne smemo izgubiti iz vidika tega dejstva.

Nadaljna nemška prednost je ta, da je moralo črpati vso svojo vero iz same sebe. Tako in vsled tega so imeli njeni voditelji povečano bodriljo za vzpiranje novih in naglih prilagodenj soglasno z izpreminjajočimi se fazami vojne.

Priprava je nadaljna mogočna prednost. Dasiravno premaga obramba vsako novo iznajdbo ter je najbrž tudi vedno bo, pridejo vendar časi v zgodovini stopetji, ko se je premaga prepozno, da bi se rešilo položaj. Nemški oblegovalni top in nemški podmorski čoln sta slučajna delnaga uspeha. Premagali smo prvega, a šele potem, ko je pripomoček Nemčiji skozi Belgijo in v severno Francijo. Obrambno vojno, da se premaga drugo, se vojuje še sedaj.

Edina pot napraviti Ligo narodov vredno stroškov za tiskanje pravil bo najprvo poraziti Nemčijo ter jo nato povabiti v to Ligo.

Mi lahko porazimo Nemčijo skupno, če zadosti želimo to. Ineti pa moramo voljo do zmage ter ne smemo imeti druge misli kot posvetiti vse svoje vire edini nalogi zmage.

Bolo paša je "pomiloščen".

True translation filed with the post master of New York, N. Y. on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 8. aprila. — Oficijsno se poroča, da je Paul Bolo ali Bolo paša, ki je bil zaradi veleizdaje obsojen na smrt "za ta trenutek pomiloščen".

Njegov zagovornik je naznanil, da hoče jetnik odkriti zelo važne stvari.

Bilo je 14. februarja stal pred sodiščem in je bil takoj obsojen. Prišlo je na prizivno sodišče. Bilo je v torek zavrlo njegov pri-

Nato je predsednika Poincaré-ja prosil za pomiloščenje, katerega pa mu ni dovolil.

Nekateri popoldanski listi so poročali, da bi bil moral danes zjutraj biti usmrčen.

Kad bi izvedel za svojega prijatelja FRANKA BENIGAR. Doma je iz Starada na Primorskem. Lansko leto je bil pri meni, potem je pa šel ne vem kam. Prosim ga, da se oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznači. — Joe Stančič, Box 57, Mayburg, Pa. (9-11-18)

Slovinci

Iz rokodelstva in trgovstva se je razvil oni ponosni stan mešanstva, ki je bil pri velikih narodih v srednjem veku nositelj svobode in napredka. Prijetno mestno življenje je vabilo tudi učene stanovne in gospodo s kmetov v mesta, kjer je uživala pridelke svojih posestev in hotela kakor kmetom gospodovati tudi mešanom, ki so se združili v trdne zadruge, s katerimi so si izvojevali neodvisnost.

Po naših primorskih mestih je prevladoval laški, — drugod nemški življenjski. Polagoma in nezavedno se je slovensko mestno prebivalstvo potujevalo. Ivan Vrhovec navaja na primer izmed 272 novonemških hišnih posestnikov iz 1515. leta 98 s slovenskimi imeni, ki so pa že tako popačena da je nekatera težko spoznati. Mestna uprava je bila urejena po nemškem pravu, v obrti in trgovini je odločeval nemški vpliv.

O Ljubljancih zatrjuje Valvasor, da so živeli mirno med seboj "kakor oves v staji": Kranjci, Stajerci, Korošci, Hrvatji, Italjani, Tirolci, Bavarci, Sasi, Franki — Svabi, Moravci in Celi; da — celo Danci, Pomorani, Holandi in Francozi so prihajali sem; tretjina mešanov so bili "zgoj tujei".

Nemški trgovci so se v Benetkah združili v tako zv. "schwaebische" in "fränkische Tafel", nikdar se slovenski trgovci ne imenujejo posebe, sedeli so v Benetkah z Nemei skupaj.

Stavbarstvo je bilo izvečine v rokah tujcev.

6. — Ko so si Nemei osvojili vse slovenske dežele, so jih združili v eno upravno celoto: v vojvodino Karantanijsko ali Koroško, ki je imela na vzhodu in jugu svoje mejne pokrajine ali marke. Te mejne pokrajine so pač imele glede varstva mej samostojne zapovednike, mejne grofe, ki so bili sicer podrejeni koroškemu vojvodu.

Karantanijska ni bila z Nemčijo spojena v enotno državo z enakimi zakoni in enako upravo, slovenske dežele so obdržale svoje pravne običaje, mero in denar. Za nemške koloniste so seveda veljali nemški zakoni.

Pozneje se je spojilo slovensko, nemško in rimsko pravo, in česar so nastali deželni zakoniki.

Dočim so izpočetka po Karantanijski vladali domači knezi, je po mejnih pokrajinah že Karol Veliki takoj nastavljal Nemece, ker se mu Slovenci niso zdeli dovolj zanesljivi. Ko so po uporu Ljudevita Posavskega prenehali domači knezi, je bila Karantanijska tesneje spojena z vojvodino Bavarsko do 976. leta, toda imela je svoje upravitelje.

Bavarsko-karantanski vojvodi so hrepeli po neodvisnosti od nemškega cesarstva, zato je prišlo do delitve obeh vojvodin. A tudi karantanski vojvodi so hoteli postati neodvisni; Eppensteinec Adalbero je na pr. celo sklenil zvezo s Hrvati, da bi odcepil Karantanijsko od nemške države.

Posledica Adalberovega upora je bila ta, da so nemški cesarji začeli ločiti mejne pokrajine od Karantanijske in jih povzdigovati v samostojne vojvodine. To se je godilo z vzhodnimi in južnimi markami od konca XI. stoletja naprej. Tako so polagoma nastale sedanje dežele ali kronovine, po katerih so se še ohranili Slovenci.

Drobiljenje slovenskega ozemlja je zlasti pospeševal fevdalizem. Okrožna ustava Karola Velikega je razpadla in fevdi so postali dedni. To se pravi: prejšnji kraljevski uradniki so se iz upraviteljev povzdignili v neodvisne vladarje svojih ozemelj. Prej so izvrševali — kraljevske pravice (regalije) v kraljevem imenu, zdaj pa v svojem.

Tako nastopajo večji kompleksni posestev, neodvisni od karantanske vojvodine; njih lastniki priznavajo le cesarja za svojega vrhovnega poglavarja, imajoč knežjo oblast. Predvsem so nemški cesarji podpirali cerkvene kneze in pospeševali njih moč, da bi jim pomagali krotiti preoblastne vojvode.

Take cerkvene kneževine so bile na Slovenskem: — oglejski patrijarhat, nadškofija solnograška, škofije brziška, bamberska, brikenška in krška; dalje domači in tuji samostani, ki so bili tudi kolikor toliko neodvisne državi: Sveti Pavel, Osoje, Admont, Žiče, Gorjuni Grad, Stična, Kostanjevica, Bistra itd.

Kar se tiče svetovnega plemstva, omenjam najprej domače plemiče — Selice-Breže.

Gotovo je bilo še več slovenskih plemiških rodbin, ki so se bile prostovoljno podvrgele Nmcem, si pridobile potrditev svojih posestev in daljno naklonjenost nemških vladarjev; toda od druge polovice XI. stoletja stopajo v ospredje vedno bolj nemške knežje rodbine namesto slovenskih, ki se — potujčujoče. Take nemške dinastije so bile na primer Weimar-Orlamunde, traungauski ali stajerski grofje, Eppensteinci, Sponheimci, Ortenburžani, gorški grofje, Andechs-Merani, grofje huenburški in njih sorodniki celjski grofje itd.

Pozneje so dobili slovenske dežele v oblast Babenbergovci, Premysl Otakar II. in končno Habsburžani — od XIII. do XV. stoletja — ki so leta 1521. združili vse slovenske dežele — Koroško, Kranjsko, Stajersko in Primorsko — nekatere deloma že ponemčene, v eno politično celoto "Notranjo Avstrijo" s skupno vlado v Gradcu, pri kateri so imele vse slovenske dežele svoje posebne zastopnike.

Pri tem je ostalo do leta 1783, do cesarja Jožefa II., ki je ustanovil nova namestništva in jih podredil dvorni kanceliji na Dunaju. Od leta 1809. do 1813. je Napoleon I. zedinil večino slovenskih dežele v "ilirsko kraljestvo", kar je trajalo tudi pod Avstrijo od 1816. do 1849. leta.

Duhovni in posvetni knezi so svoja posestva izročali raznim plemičem v užitek in ti so posamezne kose zopet oddajali dalje. Deželni knezi so bili fevdni gospodje, obenem pa tudi sami vazali drugih vladarjev.

Duhovni in posvetni velikaši, ministerjali (knežji služabniki in uradniki) in deželnoknežja mesta so tvorili tako zv. deželne stanove, ki so se posvetovali in sklepali o sodstvu in upravi, o denarstvu in vojaštvu. Deželni knezi so bili izprva odvisni od deželnih stanov, pozneje pa za dobe absolutizma so oni stanovom diktirali svojo voljo (Postulantenlandtage).

Iz podanega teritorialnega razvoja vidimo, da so z nekaterimi presledki skozi celi srednji in novi vek ostale slovenske pokrajine v zvezi med seboj. Toda te zveze niso narekovali narodni, marveč za dobe frankovskoneških vladarjev strategični ozir v svrhu državne obrambe proti Orom in Madjarom, za vlade Habsburžanov sta zopet turška nevarnost in verski boj družila slovenske dežele in za Napoleona I. so bili politično-gospodarski ozirji odločilni, da je ustanovil "Ilirijo".

Iz zgodovinskega dejstva o skupnih razmerah med slovenskimi deželami izvajajo nekateri zgodovinarji, na pr. Hitzinger, Radics in Rutar nekako slovensko politično, državno idejo. Nasproti tem izvajanjem moramo imeti pred očmi drugo, ravno tako zgodovinsko dejstvo: socialno strukturo srednjeveške družbe vobče in Slovencev posebe, ki nasprotuje domnevi slovenski politični ideji.

Ne smejo nas pri tem motiti momenti, kakor pravni običaji itd., ki navidezno potrjujejo slovensko državno idejo, v resnici pa le dokazujejo, kako se je polagoma pripravljalo gospodstvo tujega življa. Ko je ta prišel do svoje absolutne moči, so odpadle še tiste oblike, ki bi naj spominjale na nekdanje slovenstvo, odpadle so, kakor hitro niso bile več potrebne.

Zveza slovenskih dežel bi imela za nas državni pomen, ako bi si bili Slovenci ohranili tisti stan, ki je bil v tedanjih časih političen činitelj slovenskega plemstva. Z izginjanjem slovenskega plemstva so tudi izginjale oblike, katerih nositelj je bilo.

Slovinci niso mogli biti političen narod v državno-pravnem pomenu, ker so prežgodo izgubili svoje plemstvo, ki je bilo v tistih dobah zastopnik državne ideje. — Edini slovenski sloj je bilo takrat socialno nesvobodno ljudstvo, ki je kot narod v narodopisnem ozirju moglo biti kvečjemu predmet znanstvenega preiskovanja, a nikakor ne — političnega vpoštevjanja.

(Dalje prihodnjič.)

— 000 —

Rosana

Spisal Josip Stritar.

(Nadaljevanje.)

Po noči se ji je začelo blesti po glavi. Na glas je govorila, in sicer tako, da Skalarji, ki je čul poleg je slonel nekaj časa, globoko zardel, ni bilo pretežno si iz vsega, mislil je; potem vstane in hoče oditi, kar je slišal posneti poglaviti, dogodka iz njene zgodovine. Vse njeno prejšnje življenje se ji je pred očmi enkrat. Podoba se ji je vrstila za podobo pred očmi, same žalostne podobe.

Videla se je v borm izbiči zvečer. Pri bleči luči ji je sedela blede mati in sivala. Solze so ji kapale na sivanje. In hčerka se približala jokajoči materi, ji podaje kosček suhega kruha, ki ga je prihranila, ter jo prosi, naj je, ona ni lačna, lahko gre spat brez večerje. In ko se mati nato še huje zje, jo začne tolažiti, naj se ne joka; čaka naj malo: kadar bode ona nekoliko večja, pojde v služnjo. In tako bo delala in prislužila toliko, da jima bo obena vsega dovolj.

Čez nekaj časa potem kleči in joku pri zglavju materine postelje. S slabim glasom jo tolaži mati: "Dete, moja zadnja ura je prišla, zapusti te moram. Gori grem k očetu, kjer bom prosila zate, da naj te vzame on v svoje varstvo; saj nimam nikogar na svetu, da bi zate skrbel, sirota! Pač živi nekdo na svetu, Bog ve kje; on bi imel dolžnost, zate skrbeti; ali on te ne pozna, dete; zavrgel, sumil te je od sebe, tebe in mene. In vendar sem nedolžna. Ti ne veš, dete, kaj pomeni ta beseda, ali zapomni si jo, zapisi si jo globoko v sree: nedolžna! In kadar pride čas, pričaj zame glasno pred svetom: Moja mati je bila nedolžna, nedolžna. In ta čas pride, mora priti, dete! Preveč sem trpela na svetu; trpela sem tudi zate, ti ne smeš trpeti, če je kaj pravice na zemlji. Vsega ti ne morem povedati, ti si se premlada. Glej, tukaj — in ugovarja žena vzame izpod zglavja zavitek — to je vse, kar ti morem zapustiti. Vzem ti in zveš to hrani, to je vse tvoje premoženje; morebiti ti bo še kdaj v korist. Zdaj vstani, dete, in pojdi po sosedo." Ko je bila hčerka odšla, vzklizne žena še enkrat: "Nedolžna, nedolžna!" Nato zaspi.

Glasni jok hčere, ki je prišla kmalu potem s staro sosedo, je ni več zbudil. Zopet čez nekaj časa je bila v temnem gozdu; jagode je brala. Utrujena leže poleg pota in zaspi. Tu pride tuj mož, jo zgrabi ter odnese. Sreča je prečel Skalarji mili krik hčere, ki je vabila na pomoč. Potem uhitne, kakor ko bi ji bil razbojnik zamašil usta.

Dolgo časa je molčala. Skalar tako, da Skalarji, ki je čul poleg je slonel nekaj časa, globoko zardel, ni bilo pretežno si iz vsega, mislil je; potem vstane in hoče oditi, kar je slišal posneti poglaviti, dogodka iz njene zgodovine. Vse njeno prejšnje življenje se ji je pred očmi enkrat. Podoba se ji je vrstila za podobo pred očmi, same žalostne podobe.

"Tukaj sem, presrečna moja mati! O, naj ostanem pri tebi; na zemlji je žalostno, tu gori, v nebesih, v tvojem naročju je veselje!" Nato utrjena zaspi.

"Uboga sirota! Tam bi bilo pač najbolje", vzdihne usmiljena starka.

Skalar molče vstane in odide. Ves drugi dan je bil še bolj tihi in redkobeseden, nego že po navadi. Stari sluga bi bil rad govoril z njim. Prej se ga je ogibal, zdaj mu je večkrat nalašč hodil na pot; ali nagovoriti ga se ni upal, čakal je, da bi ga gospod sam ogovoril. Vse je kazalo, da ima mož nekaj posebnega na sren. Slednjič se vendar ojunati ter mu pravi:

"Gospod, povedati vam moram nekaj. Včeraj je bil mlad človek tukaj; povpraševal je, ali ni neka mlada deklica tukaj v gradu, taka in taka. Rekel sem mu, da nič ne vem. Ali človek se ni dal odpraviti. Hotel je po vsej sili z vami govoriti. Dejal sem mu, da vas ni doma. Kdaj pridete? Jaz da ne vem. On pa, da mora govoriti z vami, bodisi ne vem kaj. Komaj sem ga odpravil. Zdaj pa hodi oprezovat in zalazovat okoli gradu. To sem vam moral povedati, da boste vedeli, gospod! Kaj naj mi rečem, ako me bo zopet nadlegoval?"

"Ti ne znaš govoriti s takim ljudmi!" se zajeki gospod nad slugo. "Ako pride zopet blizu, po sklovnju doli ga vzi, da si glavo razljuje; ako pa nisi sam dovolj močan, mene poklič!"

Ali čez nekaj časa se premisli: Bog ve, kdo je ta človek; ko bi pa vendar imel kako naravno pravico do dekleta? Mirneje reče slugi:

"Kakšen pa je bil tisti človek?"

"Kakih petnajst let ima, visoke postave, črnih oči in las, zarjavelih lic, čedno opravljen; videti ni, da bi bil iz tega kraja."

"Ako pride zopet, mu reci, da naj se oglasi čez kakih štirinajst dni: potem se bo videlo, kaj in kako. Še to mu lahko rečeš, da je deklica tukaj, s čim se, nikakor ne sme pred njo, dokler se bole-

zen ne obrne tako ali tako. Dekle je v dobrih rokah, brez skrbi naj bo, kdorkoli je ta človek. Zdaj veš."

Mlademu Marku ni bilo treba dolgo popraševati po Rosani; kmalu ji je bil na sledu. Popotni sejmariji so mu pravili, da so videli moža na konju z deklico v naročju. In tako se je vedno bolj približeval Skalarjevemu gradu. Dovolj je vedel za zdaj. Ponoci je bilo že, ko je prišel do grada; sedaj ni bilo mogoče vanj. Čakati je bilo treba do jutra. Kakor je bil rekel očetu, tako je hotel storiti; nazaj ne pojde brez Rosane, ne nočoj, ne nikdar! Pod milim nebom je bilo treba prenočiti. Zakaj ne? Lepa, topla noč je bila; mesec je svetil na jasnem nebu. Nekaj časa je pohajal pod gričem, na katerem je stal trdni grad, zdaj tako čarobno oblit z mesečno svetlobo. S hrepenceim očesom zre tja, kjer mu biva, kar ima najdražega na svetu. Ona pač ne spiti, kako blizu ji je on; in ko bi slutila, kdo mu je porok, da bi se ga veselila? Saj se še tolažiti ne more, da ona sploh kdaj misli nanj, da ni on tako tuj njemu sreč, kakor kdorsibodi na svetu. Vendar tako ali tako; drugga ni zahteval, bivati je samo hotel blizu nje, en zrak dihati z njo, videti jo zdajpazdaj, besedo z njo govoriti. Dalje niso sezale njegove želje, to pa je moral imeti, naj bi mu bilo hoditi za njo čez gore in čez morje do konca sveta. V takih mislih migne z roko proti gradu, voščji ji lahko noč, potem leže v travo in kmalu mirno zaspi.

Drugo jutro se je zgodilo, kakor je sluga pravil svojemu gospodu. Mladenci se ni dal oplasti, stanovitnost vse premaga. Ali kaj zdaj začeti? Kam se obrniti? Živeti je bilo treba. Ni se dolgo premisljal. Sklenil je v službo stopiti, kjer kako najde, samo, ako mogoče, ne predaleč od grada; vsako delo mu je bilo po volji, samo uazaj nikdar več v prejšnje življenje! Šel je od vasi do vasi po okolici ter popraševal, ali ne potrebujejo delavca, hlapca. Slednjič se mu posreči v vasi kake četrte ure od grada, da ga vzame premožen knez za malega hlapca. Kmet ga je sicer čudno gledal, nič mu ni prav upal; ali mladenič je znal tako lepo govoriti, tako pošteno je gledalo njegovo oko, da je kmet slednjič sklenil, poizkusiti z njim. Marko ga je prosil najprej, da mu da druge obleke, kar mu je kmet rad storil. Preoblečen je bil mladenič precej ves drugačen, tako da je bil kmet zadovoljen z njim; a sklenil je vendar, da hoče vsaj nekoliko časa skrbno paziti nanj. Marko mu je odkritosrečno povedal, da ni vajen dela; prosil ga je, naj ima z začeta potrpljenje z njim; rad bo storil vse, kar in kakor se mu bo velelo.

Marko ni obetal preveč. Čez malo časa mu je šlo vsako delo lepo izpod rok, da ga je bilo gledati veselje.

IV.

Pravega vrta ni imel Skalarjev grad, samo proti večerni strani je bilo nekoliko ravnega prostora; a tu ni bilo videti prijaznih gredic s pisanimi cveticami, med katerimi, med katerimi se prijetno vi-jo z belina, drobnim poskom posuta pota; zastoj bi bil tu iskal plemenitega drevja in grmovja.

Redka, kratka trava je tu nevedelo rasla po peščenih tleh in okrog je bilo navadno gozdno drevje, robidovje in drugo trnje, ki je sezalo notri doli do pod griča. Mladi prijazni, skoraj odjuden je bil ta prostor, kakor grad, kakor grajski gospodar. Med drevjem tu se je odlikoval star, visok, košat hrast, stoječ nekoli-ko naprej od drugih dreves, kakor da bi ne hotel biti z njimi v vrsti. V njegovi senci si je bil postavil Skalar nizko s klopčico za enega samega človeka.

Bilo je na večer, lep zgodnje-jesenski večer. Sonce se je blizalo zatonu, ko je Skalar sedel na klopi pod hrastom. Skalar ni bil sanjač; malokdaj ga je videl kdo zamišljenega; zdaj pa je vse kazalo, da je zamišljen. Vsak človek ima trenutja, ko ga, hote ali ne-hote, obidejo, obsujejo misli, prijetne, neprijetne, to ni v njegovi moči. Vse je bilo mirno in tiho okrog, samo zdajpazdaj je zaukal kak-pastir pri čredi, ki se je pasla po strnišču pod gričem. Lep raz-gled je imel Skalski gospodar proti zahodni strani; ozka dolina, zeleni griči ob straneh daleč, daleč pred njim sinje gore in za njimi so snežniki visoko v jasno nebo molili svoje bele glave.

Nekoliko časa je Skalar, morebiti radostno, gledal to lepoto; potem pa je naslonil na roko glavo in se globoko zamislil. Sam je bil in čutil je, da je sam, morebiti se mu zvedri, ko zagleda Rosano še nikdar tako. Vse življenje, kar ga je imel za seboj, se mu je zdelo tako prijazno, pusto, ničeno; njegovo življenje, vse človeško življenje! In vendar, česa je pogrešal? Zdrav je bil in krepak; ostro-zoba skrb mu ni glodala srea; do-voji, obilo dovolj je imel posvet-

Redka, kratka trava je tu nevedelo rasla po peščenih tleh in okrog je bilo navadno gozdno drevje, robidovje in drugo trnje, ki je sezalo notri doli do pod griča. Mladi prijazni, skoraj odjuden je bil ta prostor, kakor grad, kakor grajski gospodar. Med drevjem tu se je odlikoval star, visok, košat hrast, stoječ nekoli-ko naprej od drugih dreves, kakor da bi ne hotel biti z njimi v vrsti. V njegovi senci si je bil postavil Skalar nizko s klopčico za enega samega človeka.

Bilo je na večer, lep zgodnje-jesenski večer. Sonce se je blizalo zatonu, ko je Skalar sedel na klopi pod hrastom. Skalar ni bil sanjač; malokdaj ga je videl kdo zamišljenega; zdaj pa je vse kazalo, da je zamišljen. Vsak človek ima trenutja, ko ga, hote ali ne-hote, obidejo, obsujejo misli, prijetne, neprijetne, to ni v njegovi moči. Vse je bilo mirno in tiho okrog, samo zdajpazdaj je zaukal kak-pastir pri čredi, ki se je pasla po strnišču pod gričem. Lep raz-gled je imel Skalski gospodar proti zahodni strani; ozka dolina, zeleni griči ob straneh daleč, daleč pred njim sinje gore in za njimi so snežniki visoko v jasno nebo molili svoje bele glave.

Nekoliko časa je Skalar, morebiti radostno, gledal to lepoto; potem pa je naslonil na roko glavo in se globoko zamislil. Sam je bil in čutil je, da je sam, morebiti se mu zvedri, ko zagleda Rosano še nikdar tako. Vse življenje, kar ga je imel za seboj, se mu je zdelo tako prijazno, pusto, ničeno; njegovo življenje, vse človeško življenje! In vendar, česa je pogrešal? Zdrav je bil in krepak; ostro-zoba skrb mu ni glodala srea; do-voji, obilo dovolj je imel posvet-

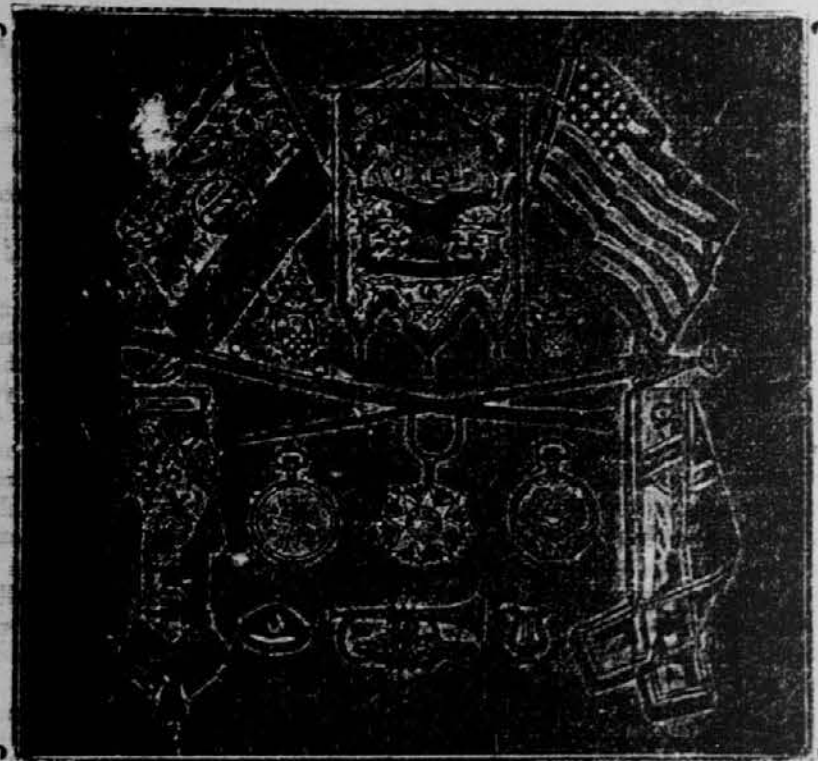
negla blaga, mnogo oko je zavidno gledalo bogatega moža; a on je zavidno gledal siromaka, ki se v potu svojega obraza trudi ter ubi-ja za ženo in otroka.

In spominja se še časa, ko je bil srecen, ko bi ne bil menjal z nikomur na svetu. Tedaj ni bil sam; ljuba družica je bivala poleg njega; s trudom in bojem si jo je pridobil. Bil je čistil zdrav-nik, bil je celo na glasu učenjak; njegov duh je neutrudno izsledoval naravine skrivnosti, pa ne brez uspeha. Njegovo ime se je s-časno imenovalo v učenjskih zbornih, in vendar glavno njegovo delo, v katerem je reševal imeni-tno vprašanje, ni bilo še zagledalo belega dne. Njemu je posvečeval, kolikor mu je prostega časa pu-šal težavni zdravniški stan — njemu in pozneje družici svoji. Kratka sreča, kratke sanje! Nje posebnega, nenavadnega, vsake-nja prikazen; a on je mislil, da je nezasišano, kar je zadelo nje-ga. Žena je bila njega nevredna. Nič dvoma; v rokah je imel doka-ze nje nezvestobe. Ni se dolgo po-misljal in ukropal, vajen je bil, naglo ravnati. Palmil jo je od se-be, iztrgal si jo iz srea in mesta, kjer je prej ona kraljevala, je bi-lo poslej prazno; slava mu ga ni izpolnila, ne bogastvo.

V take mihi utepljen, začuje stopinje za seboj; od grada se mu je blizal nekdo. Obrne se in oko mu se zvedri, ko zagleda Rosano pred seboj. Zahajajoče solnce je s svojimi poslednjimi žarki obse-valo njeno lepo, blede obličje.

(Dalje prihodnjič.)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLO-VENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, veržice, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tud na za cene vprašate. Uprazne vas stane le 3c. pa si bodele prihranili dolarje.

Cenike več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., 426 Chestnut Street, Conemaugh, Pa.

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSNE TISKOVINE

IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST 80:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Nekaj iz zdravoslovja

HIGIJENA ODPOČITKA IN RAZVEDRILA.

Delo in razvedrilo, zaposlenost in mir se morata menjati v človeškem življenju.

Fino sestavljeni organizem človeka se vzdržuje potom izmenjave snovi ter je omogočen tem potom k novim delavnostim.

Vsakoga dela pa je posledica izguba moči in poraba sile, in če noče stroj obstati, je treba nadomestila za porabljen snovi.

Vsi pojavi človeškega življenja pa so delo in vsled tega poraba življenske moči — in vled tega je reorganizacija organizma neobhodna potreba, kateri se ni mogoče izogniti.

To nadomestilo pa se doseže deloma potom dovoza hrane, deloma potom miru, to je potom izločenja ali zmanjšanja dela in življenjskih pojavov.

Odpočitek kot čas za reorganizacijo in preosnovanje je za zdravje, za usposobljenost in trajnost življenja največje važnosti.

Ker si danes tako malo ljudi privošči primeren počitek in mir in ker tem potom življensko silo trošijo, je opaziti tako številne popolne telesne in duševne pomanjivosti, razdrapanja živcev in s tem povzročeno predčasno ostarlost in nesposobnost.

Vsak hiti in bega, komaj zavziva hrano, katere ne razgrize in prežveči zadosti, vsak računa, primerja in kombinira, — s čemur pride v trajno razpoložljivost naglega in hitro končujočega se in to celo v miselnosti in čustvovanju. Vsled tega pa postane človek kmalu nesposoben popolnoma uporabiti in izrabiti celo dan časa za počitek.

Nesposobnost odpočitka je prokletstvo naše nadnarvne dobe in ta nesposobnost pričenja postajati splošno in posledice polno zlo.

Na ta način se izgubi tako notranja kot zunanja sreča, vsa udobnost družinskega življenja in vsa zmožnost za velike čine. To stanje pa nam je dano v kontrolo, — to je, moremo se ga izogniti. Slabo gospodarstvo v ekonomiji naših življenjskih sil je v veliko večji meri vzrok propada kot pa je najbolj naporna delavnost. — Zdravi ne vzdržujejo svojih moči in vstrajnosti, temveč povečanje sile in skrbi za delavni stroj. Šele ko je propad dovršen, misli človek na to, da se je neopustljivo pregrešil nad strojem.

Zelo malo ljudi razume umetnost ohranjanja svojih moči, umetnost varčevanja in odpočitka, ker noče skoro nihče uvideti, da je mir v pravem času prav tako važen kot vse drugo.

Nadalje si privošči večina ljudi le malo odpočitka in ta odpočitek dostikrat ne zasluži tega imena. Kar se je tekom enega leta napredov in beganja izgubilo, se hoče nadomestiti v dveh ali treh tednih počitka.

Ekonomija sile zahteva dnevni in perijodni čas odpočitka. K dnevnemu času odpočitka spada v prvi vrsti spanje.

Spanje je stanje, v katerem prenehajo možgani popolnoma ali deloma s svojim delovanjem. Spanje je posledica nagrmadenja posebnih produktov in odpadkov izmenjave snovi v možganih.

Tekom spanja se nadomešča možganska snov potom dobave nove možganske snovi ter izločenja porabljenih snovi, vsled česar se pridobi novo sposobnost za delo. Spanje se pojavi večinoma po telesnih in duševnih naporih, po zavzivanju hrane itd. in sicer potom zmanjšanja dovoza krvi v možgane.

Tekom spanja je vsled popolnega ustavljenja delovanja možganov prekinjeno vse zavestno čustvovanje, s čim traja takozvana negativna delavnost organizma, ki služi izmenjavi snovi, še naprej. Ta delavnost obsega proizvajanje gorkote, dihanje, utripanje srca itd. Spanje je v normalnem slučaju tem globlje in daljše, čim večja je bila prejšnja poraba in utrujenost.

Oni, ki delajo z duhom, potrebujejo več spanja kot drugi. Skrbni, žalostni in tuja povzročajo največjo potrebo spanja in sicer zaradi intenzivne porabe možganske snovi.

Otroci potrebujejo več, včasih dvakrat toliko spanja kot odrasli. Stari ljudje, do 60 let potrebujejo nekako šest ur, pozneje pa vedno manj. Slabokrvni, nervozni in splošno oslabiljeni naj bi spali najmanj po deset ur na dan.

Potreba spanja je pri ženskah veliko večja kot pa pri moških, — a dejstva življenja privoščejo ponavadi ravno ženski veliko manj spanja kot pa moškemu. Gospodinja naj gre prva iz postelje in zadnja k počitku.

Spanje pospešuje naslednje stvari: zgodnje zavzivanje večerje, izogibanje vsakega razburjenja pred počitkom, higijena postelja in končno dobra vest, — to je zavest, da je preživljen dan kot se spodobi poštenemu človeku.

Dnevno perilo je treba izmenjati ter nositi ponoči le ohlapno nočno srajco. Skrbeti je treba tudi za čisto kožo, prosto prahu in potu in v postelji je treba ležati nalič otroku, to je brez vsake napetosti.

Zelo obžalovanja vredno dejstvo je, da naš delavski stan tako malo goji nujno potrebo čistost kože. Ko pride mož domov umazan, poln prahu in potu, tako pade v posteljo in mati istotako. Kako bi se čutili ti ljudje kot prerajene in sveže, če bi se po končanem dnevnem delu umili po celam životu z milano vodo in milom! — Kako bi teknila zatem večerja in kosilo!

Nikdar se ne sme speči naglo prebuditi, kajti drugače bi lahko bile posledice težke poškodbe živčnega sistema in pri otrocih celo hudi krči.

V splošnem je danes polne veljave pregovor: — Sveto naj ti bo spanje vsake žive stvari.

Za ubogega, bolnega in nesrečnega pomenja namreč vse.

Če ni neobhodno potrebno, se ne sme nikdar motiti spanja, kajti to je usmiljen dar narave, poklonjen obremenjenemu človeku. — Kako pogosto se prebudi človek svezim pogumom in zopet dobljenim veseljem do življenja kot da je stopil v novo življenje.

Razen spanja je določenih še več manjših odmorov tekom dne za odpočitek. Ženska pa porabi ponavadi za kuhanje ves čas najbolj zdravga in uspešnega odpočitka. Ni namreč počivanje po zavzitem obedu, ki okrepi telo malajše ženske, temveč počivanje pred obedom. Ponavadi je izčrpanje moči vsled jutranjega dela tako veliko, da ni pravega teka do jedi in tako brez tega zavžite jedi ne morejo biti pravilno prebavljene.

Gotova stvar je, da celo leto s svojimi neštevilnimi zahtevami in svojim velikanskim številom vseh možganih delavnosti, tudi normalnega človeka tako izrabi in izčrpa, da je neobhodno potrebno okrepčanje in počitek skozi daljšo dobo. Treba je le pomisliti na veliko armado uradnikov in urarjev, uslužbencev in delavcev v napornih obratih ki leto in dan stanujejo in delajo v slabo razsvetljenih in slabo zračenih prostorih in treba je pomisliti na izmučene ženske nepriviligiranih stanov, da se razume, kako je treba še veliko, veliko stori.

Dopust se odmerja za čimkrajšo dobo čimniže je stopnja dotičnega, kar prestavlja zelo čudno in komično logiko.

Bogati trgovci in žena sta po cele mesece v kakem kopališču, da si opomoreta od naporov uživanja življenja, dočim dobi uslužbenec, ki je včasih izrabiljen, skoraj do popolnega poloma, dva do tri tedne, in najrevnejši med njimi kot naprimer kak sluga, ali kak knjigovodkinja, celih osem dni.

Se bolj revna hišna gospodinja pa mora biti sploh brez vsakih počitnic. Ponavadi pa je sploh neznan, kako treba koristno in plodonosno izrabiti tak dopust in počitek.

Ljudje razmišljajo o vsem, mogočem in nemogočem ter delajo oporoke za 14 dni. Potrebo okrepiča se potenceira še predno je človek pripravljen na potovanje.

Posebni mojstri v tem so ženske, kajti namanjša stvar jih razburja in celi počitek postane s tem izluzoričen.

Potovanje samo s svojim strahom, nervoznostjo in splošno naglico je že mučenje. Prav posebno pa za žensko, dokler se končno ne nahaja v vlakcu.

GENERAL WOOD IN ČLANICE "LINCOLNOVE PATRIOTIČNE ARMADE".

POSEBNOSTI IZ ZGODOVINE ZDRUŽENIH DRŽAV

— MILIJONE ZA OBRAMBO, A NITI CENTA ZA TRIBUT. — SE JE GLASILO ZELO RAZŠIRJENO GESLO, KOJEKA IZVIRJE POVERČIL ŠTEVILNE KONTROVERZE, A JE KLJUB TEM OSTAL SKRIVNOST.

Več kot sto let so pripovedovali ameriškimu narodu avtoritativni zgodovinarji, ki so pisali knjige za naše šole, da je frazo: — Milijone za obrambo, a niti centa za tribut, — prvi izustil general Charles Cotesworth Pinkney iz Južne Caroline. Povest o tem se glasi:

— Proti koncu leta 1797 je poslal predsednik John Adams tri posebne sle v Francijo, kateri deželi je vladal takozvani "direktorij", ki je bil sledil vladarja. Ti poslanički so bili John Marshall, Charles C. Pinkney in Elbridge Gerry. Marshall je načeloval poslaništva. Takrat je vladalo v Ameriki veliko ogorčenje radi francoskega oškodovanja ameriške trgovine. To oškodovanje je bilo posledica vojne med Anglijo in Francijo in obe deželi, Francija in Amerika, sta se nahajali na robu vojne. Minister za zunanje zadeve v Franciji je bil takrat Talleyrand, — človek, ki je bil znan radi svoje brezvestnosti. Ameriškim poslancem so naročili, naj skušajo dovesti do primernega sporazuma in poravnave težko, vendar pa se jih je v Parizu kaj hladno sprejelo. Po kratkem času se je približal ameriškim poslancem nek sel Talleyranda s predlogom podkupljenja ter obljubil dovesti do zaželjene poravnave, če bi hoteli Amerikanci dovoliti francoski vladni posojilo ter obenem tajno izročiti svoto \$220.000 kot nagrado za francoskega ministra. Amerikanci so indignirano zavrnili to ponudbo. Pinkney, pošten in odkrit človek, je zabrusil odposlanen Tal-

leyranda v obraz: — Ne! Niti vinarja! Po mesecih nezadovoljivih pogajanj sta se Marshall in Pinkney vrnila v Združene države, ne da bi kaj dosegla, dočim sta pustila Gerry-a v Parizu.

Ko je postala povest o grdi dvoznosti Talleyranda splošno znana v Združenih državah, je šel val ogorčenja preko dežele. V skoro vsakem mestu se je vzpirajalo javna zborovanja ter zahtevalo vojno s Francijo.

Dne 18. junija so priredili člani kongresa obed John Marshallu v O'Ellers gostilni v Philadelphiji. Navzočih je bilo 120 ljudi. Obstaja še rekord šestnajstih formalnih zdravij, katere se je izreklo na tem obedu. Zdravica št. 13 je bila: — Milijone za obrambo, a niti centa za tribut. — Ta zdravica, ki je bila popolnoma nova, je imela postati zgodovinski dogodek onega večera. Kljub temu pa ne obstaja noben spomin na avtorja te zdravice. Prav gotovo pa ni noben zgodovinar doprinesel dokazov, da je bil Pinkney avtor te zdravice. Vse kaže da so ljudje, ki niso imeli na razpolago primernih informacij, domnevali, da je Pinkney oče te zdravice in to raditega ker so ljubili roboto odkritosrčnost tega moža.

Leta 1871 je natisnil "New York Evening Post" nekaj korespondence Alfreda Huger iz Charleston, S. C. ki je bil intimen prijatelj generala Pinkneya. V tej korespondenci je navedel Huger konverzacijo pri obedu v neki go-

stilni v Charleston med generalom Pinkney ter Tomažem Grimke, nekim odličnim meščanom v Charlestonu.

Pogovor je bil deloma naslednje vsebine:

— General, — je rekel Grimke, — radi bi vedeli, če je francoski direktorij kedaj dejanski zahteval nekaj tributu sličenega od Združenih držav, dočim ste bili poslani.

— Da, je odgovoril general. — Vprašanje se je glasil: — Kaj bodo plačale Združene države za gotove politične svrhe itd.

— Kaj je bil vaš odgovor, general? — je vprašal Grimke.

— Niti penija, gospod, — je rekel general.

— Ali ste rekli še kaj drugega general?

— Niti besede, gospod.

— Ali ni bilo ničesar glede milijonov za obrambo, a niti vinarja za tribut?

— Nikdar nisem rabil nobene take besede, — je rekel general Pinkney. — Mr. Harper je storil to na nekem javnem zborovanju. jaz nikoli ne.

— Ali ste kedaj korigirali poročilo Herperjevega govora, general?

— Ne, gospod. Narod je sprejel to geslo in jaz sem vedno mislil, da bi bilo več pozornosti pri zankanju poročila kot pa v tem, če se pristane vanj. Narod je geslo sprejel.

Robert G. Harper je bil član kongresa iz South Caroline tekom dobe 1795—1801. Vrjetno je, da je bil navzoč pri Marshallovem obedu v O'Ellerjevi gostilni. Morda je sam izustil zdravico, morda pa je odgovoril nanjo. Očividno pa je imel neke govor, na katerem je uporabil frazo, katero je pripisoval Pinkneyu.

Najboljši dokazi, ki so na razpolago, razodevajo, da Pinkney

ni bil avtor tega gesla. Kako pa je potem prišel Harper do te fraze?

Ameriška zgodovina mora pristaviti med svoje misterije tudi postanek tega slovitega reka.

Zaveznike železnice v Franciji.

True translation filed with the postmaster of New York, N. Y. on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Če bo trajala vojna še nadaljnji dve leti, bo treba 500.000 mož, da se vzdrži v obratovanju železnice ameriške armade v Franciji, dočim bo treba dvojenga tega števila, da se vzdrži obratovanje železnice kombiniranih zavezniskih sil. Da morejo izvajati svojo polno moč, morajo imeti zavezniški transportačjske ugodnosti, ki so desetkrat večje kot največji železniški sistem v Združenih državah. V polnem uvledanju tega so prvi ameriški oddelki, katere se je poslalo preko morja, vsebovali železniške eksekutivne uradnike, pionirje in gradilce, dočim so izdelovalci po celi naši deželi sedaj zaposleni z izdelovanjem standardizirane železniškega materiala za naše črte v Franciji. Tako izjavlja William Fleming French. — Strie Sam bo vzel na svoje rame polno mero bremenja.

Na angleških vojaških železnica za zapadno fronto je videti vozove in lokomotive, s katerimi se je nekoč obratovalo na železnica v Angliji, Canadi, Avstraliji in v Južni Afriki, kajti da se od pomore nujni sili, se je tračnice in vso opremo naložilo na ladje ter odposlalo v vojno ozemlje. Importiralo se je tudi sto tisoč Kitajcev.

Stalne spojne črte tečejo tudi od pristanišč k velikim skladiščem in od tam do mogočede deset milj za dejansko fronto. Tam so te črte spojene z ozkotirnimi progami kot se jih rabi naprimer pri konstrukcijskih delih in po teh progah vlečejo osli vse potrebni material za pet nadaljnjih milj bližje do bojniš črte.

S teh tok se zopet cepijo omrežja za manjših tirov, trideset in več širokih, ki se vidijo skozi komunikacijske zakope ter tako blizu zankopom prve vrste kot dovoljuje to artilerija sovražnika. Po teh majhnih tračnicah se vozi municije in hrano ter odvažajo nazaj ranjene.

Služba na teh miniaturnih železnica je zelo nevarna. Artilerijske priprave za velik naskok skušajo uničiti ne le zakope prve vrste, temveč tudi komunikacijske črte v ozadju. Včasih se ima zaposlenih pri obratovanju in popraviljanju teh železnice prav toliko mož kot se jih nahaja v dejanskem boju.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisnik, Willard, Wis. — Agent nas ne zanima in tudi naših čitateljev ne. Gotovo imate kake bolj važne stvari, o katerih bi lahko kaj poročali. Poročajte tedaj kaj drugega. Čestitamo Vam pa, da ste izvolili slovenskega župana.

Naročnik, Imperial, Pa. — Nič se ne bojte, imate toliko.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

KAKOR TONIKA, ALI KREPIČLO.

Kakor zdravnik zahtuje, bi morala vsobaviti vsaka tonika take stvari, ki bi ves naš telesni sestav utrjevale in bi bolniku v obče pomagale. Vsled tega priporočamo vsem bolnim in slabotnim osebam, da naj rabijo

Severa's Balsam of Life

(Severov življenski balsam). Ta balsam je osohito priporočljiv pri zdravljenju navadne in pogoste zapeki (zabasanosti) nepravilne in bolešnih na jetrih. Poskusite to toniko kadar imate spremenljivo mrzlico: posebno naj bi jemate to toniko stare in slabotne osebe. Natančna navodila so označena na vsakem zavutku. Cena 85c. Dobi se v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Telefon v Združenih drž.
in po svetu

(Nadaljevanje z 2. strani.)

velika mera odgovornosti pri pomoči za nas ostale, da se slavno završi to vojno.

Mogoče ga ni bolj "busy" prostora na celnem svetu, kot je taka telefonska izmenjavnica v takozvanih "rush" urah. V trenutku, ko sname človek slušalko raz telefonski aparat, prične žareti pred očmi operatorja majhna električna svetilka. Nato sledi običajni pozdrav: — Number please, — katerega se ponese klicatelj preko elektrčne žice. Ko se navede zaželeno številko, ožvihtori operator zaželeno zvezo s tem, da spoji eno žico z drugo. To je posebna naloga takozvanega "switchboarda". Treba je precejšnje izurjenosti ter velikanske mere potrpežljivosti, če hoče biti človek telefonski operator. Danes si telefonski družbe prizadevajo na vse načine, da kultivirajo to potrpežljivost tako s strani uslužbencev kot s strani občanstva. To je končno najboljša pot, kajti zelo malo nas je, ki bi mogli zgraditi svojo lastno telefonsko zvezo, kot jo je oni ameriški general, o katerem smo pravili. Čeprav pa bi bilo kaj takega mogoče, bi imeli gotovo še nadaljnje situacijo. Morala vsega tega je, da je prijazen glas ponavadi veliko bolj uspešen kot pa jezni in zmerjajoči.

Kaj ljubezen stori...

18-letno Mary Hollinbaugh v Kiltanig, Pa. so našli mrtvo v postelji, v rokah je pa držala samokres, s katerim je izvršila samomor.

Samokres ji je podaril njen ljubček John Hawley, ki je bil pozvan v narodno armado, da ga hraui, dokler se ne vrne iz vojaške službe.

Sodijo, da si je dekle vzela k sreči, ker ji je ljubček dejal, da pričakuje, da kmalu odide v Francijo.

Rojaki!

Kupujte vojno-varčevalne znamke! Nikjer na svetu ne morete boljše, bolj varno in bolj obrestonosno naložiti svojega denarja kot v tem vladnem podjetju. Če ste slučajno v denarni zadregi, lahko vojno-varčevalno znamko vsak hip izmenjate. S kupovanjem teh znamk pomagata sebi, pomagata vladi Združenih držav ter vsem zatiranim narodom k prostosti.

Vojno varčevalna znamka stane za mesec april \$1.15. Leta 1923 bo vredna \$5.00. Kupite jih lahko na vsaki pošti ter pri glavnih in podrejenih agentih.

Če se vam zdi bolj primerno, pa lahko tudi nam pišete, in mi Vam jih bomo preskrbeli.

UREDNIŠTVO "GLAS NARODA".

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

52 Cortlandt St.

New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahrov nemško-angl. tolmač vezan \$1.50
Hitri računar (nemško-angl.) .50
vseh .50
Poljedelstvo .50
Sedlarija v pogovori .25
Schimpffov nemško-slov. slovar \$1.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizam .50
Doli s orodjem .50
Dve zalogi: "Čarljiva ženitev" .25
in "Trije zeniti" .25
Medlja 2 svezka .80
Pod klobom St. Večenice .50
Postrežba bolnikom .50
Socijalna demokracija .10
Trin v in trin .50
Učna živnanja .80
Veliki slovensko-angl. tolmač \$2.00
Trojka .50
Vojna na Balkanu 18 svez. \$1.50
Zgodovina e. kr. polpoka št. 11 s slikami .50

Življenje na avstrijskem dvoru

ali smrt cesarjevega Rudolfa .50

RAZGLADNICE:

Newyorke, božična, velikonočna in noveletne komad po ducat .25
Album mesta New York s krašnimi slikami .25

ZEMLEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa .25
Avstro-ogrski, veliki vezan .50
Cell svet mali .25
Cell svet veliki .25
Evropski vezan .50
Vojna stenska mapa \$3.00
Zemljevidi: Ala, Aris, Cole, Cal. itd. po .25
Združenih držav mali .10
Združenih držav veliki .25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet \$3.00

Poleg tu navedenih knjig imamo pa še nekaj raznovrstnih listov po vsaki kiva svečka.

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1608 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 29 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzora: JOSIP PETERNEK, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVSHE, 1 Grab St., Nurey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porote: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Členjena društva, oziroma njih uradniki, so ujedno proskani, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Potnikov, Expressnih ali Bančnih denarnih nakazil, nikakor pa ne potom privatnih črkov. Nakazila naj se naslovijo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa. In tako naslovljene pošiljajo s mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika. V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

V vrtincu

ČRTICA. — SPISAL E. A. P. O. E.

PRIREDIL J. T.

(Nadaljevanje.)

Moči so me začele zapuščati, spomin mi je jel bledeti. — Tedaj sem čutil, da me je nekaj zgrabilo za rame. — Bil je moj brat, o katerem sem mislil, da je padel preko krova. — Bil sem veselo presenečen, vsa kri mi je pa zastala v žilah, ko sem zaslišal tik svojih ušes njegovo kričanje:

— Moskostrum! — Moskostrum!

Na noben način mi ni moglo opisati, kaj sem čutil v tistem usodnem trenutku. Pretreslo me je od glave do nog, pretreslo tako, kot da bi imel najhujšo mrzlico.

Natančno sem namreč vedel, kaj mi je hotel povedati s to besedo.

Veter, ki naju je gnal, je naju moral prignati v vrtince. Nobena sila na svetu naju ne more rešiti pred to strašno usodo.

Ponavadi smo jadrni kakor pol mitje višje od vrtnice, tudi če je bilo morje popolnoma mirno, toda v tem slučaju naju je nesel vihar naravnost proti vrtnici.

— Morda — sem mislil sam pri sebi — morda bova dospela tja tedaj, ko se bo vrtnice pomiril in ne bo več morje tako strašno valovalo. — To je bilo edino upanje, ki sem ga imel. Toda že v naslednjem trenutku sem se premislil. Izpovedal sem, da bi moral biti velik norček, če bi sploh kaj tak upanje.

Naslednje se mi je zjasnilo, da vsa izgubljena. Popolnoma izgubljena, tudi če bi se nahajala na velikanski bojni ladji z velikanskimi topovi.

V tem času se je pomirila prva šila viharja. Že vsaj namu se je zdelo, ker je divjal vihar za najinima hrbtoma.

Pa tudi nebo se je čudovito izpremenilo.

Kroginkrog je vladala neprodna tema, samo nad našima glavama je bila tanka zarezja v oblakih, napojena s čudežno svetlobo. Ta zarezja je bila svetlejša kot solnca luč.

Svetloba se je mahoma razlila po okolici, in — — — moj Bog — — — kaj vna videla tedaj!

Dvakrat ali trikrat sem poskušal govoriti s svojim bratom. — Toda na nek nepojmljiv način se je tuljenje povečalo, da mu nisem mogel dopovedati niti besede, kljub temu, da sem mu z vso silo upil na uho.

On je neprestano odkimaval z glavo, bil je smutno bled, in slednje je dvignil kazalec desnice kot da hotel reči: — Pazi!

Sprva nisem vedel, kaj misli, toda kmalu zatem se me je polotila pošastna groza.

Potegnil sem uro iz žepa. Ura se je bila vstavila. — Nekaj časa sem gledal na kazalo, zatem sem pa začel krčevito jokati in sem vrzel uro v morje. Ura je bila ob sedmih obistala.

Vedel sem, da se v tem času spravlja morje v vrtince in da je izgubljen vsakdo, kdor se mu hoče približati.

Če je ladja dobra, v dobrem ravnotežju in ni preveč obložena, ter če gre pred vetrom; takorekoč jaha na valovih.

Tudi moja jadrnica je nekaj časa "jahala", naslednje pa prišel nasproti velikanski val, ki je ladjo dvignil in jo je dvigoval vedno višje in višje kot da bi jo hotel dvigniti k nebu.

Nikoli se mi ni niti sanjalo, da more val tako silno narasti. Zatem je pa začelo iti navzdol in sicer s tako velikansko naglico kot če se človeku sanja, da pada.

Meni se je bilo zvrtilo v glavi.

Toda ko sva se nahajala na vrhu vala, sem bil hipoma pregledal vso situacijo.

Spoznal sem, da se nahaja jadrnica oddaljena komaj četrt milje od Moskoe vrtnice. Toda oni vrtnice ni bil popolnoma nič podobno temu, ki ste ga videli pred par minutami.

Vsled groze in strahu so se mi oči zaprle. Sam jih nisem zaprl, toda trepalnice so se kot v smutnem boju, same od sebe strnile.

Par minut kasneje sem čutil, da valovanje pojema. — Jadrnica je bila zavita v vodene pene.

(Dalje prihodnjik.)

Naši zastopniki,

kateri so pooblaščen pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$3.50, za pol leta \$2.00 in za četrt leta pa \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo na svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Louis Andolsek in Frank Skrabec
Leadville, Colo.: John Hočevar
Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Germ, Frank Janoš in A. Kočevar.

Kobal in Math. Ogrin.
St. Chicago, Ill.: Frank Černa.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovick.
Cherokee, Kans.: Frank Bežanik.
Franklin, Kans. in okolica: Frank Leskovic.
Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Scheller.
Kingo, Kans.: Mike Pencil.
Kittimiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shalta.
Chisholm, Minn.: Frank Gorže, Jak Petrich.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouba.
Jos. J. Pesbel, Anton Poljanec in Louis M. Ferušek.
Eveleth, Minn.: Logis Gorže in Juris Kitz.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Virginia, Minn.: Frank Horvatič.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobeč.
Great Falls, Mont.: Math. Urih.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorča.
Barborton, O. in okolica: Math. Govanda, N. Y.: Karl Sternika.
Kramar.

Bridgeport, O.: Michael Kočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Deberc, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Remik.
Lorain, O. in okolica: Louis Balant in J. Kumse.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.

Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakšo.
Beesmer, Pa.: Louis Hribar.
Bromington, Pa. in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj, Vid Rovanič.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Ant. Kozoglov.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa.: Mat. Kamla in Fr. Leben.

Farrell, Pa.: Anton Valentinc.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.

Imperial, Pa.: Val. Peternek, box 172.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osmolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.

Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakše, Klarich Mat. I. Magister.

Reading, Pa. in okolica: Fr. Špehar.
South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprišek.

Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schiffrer.

West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: J. Peternek.
Murray, Utah in okolica: J. Kastella.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.

Davis, W. Va. in okolica: John Brosich in John Tavželj.
Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenčan.

Milwaukee, Wis.: Andrew Fon in Josip Tratnik.

Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, John Stampel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin in Valentin Marcina.

ZENITNA PONUDBA.

Mladi fant so želi seznaniti s Slovenko v starosti od 17 do 26 let. Na denar se ne oziram, samo da je pošteno dekle. Katero veseli v resnici, naj mi piše ter priloži sliko; jaz vrnem vsaki pismo in mojo sliko. Imam stalno delo že tukaj dve leti ter mislim, da bom še znanprej. Denarja imam prihranjenega dosti za najine stroške. Doma sem z Gorenjskega blizu Kranja. Katero veseli, naj mi piše na ta naslov:

Joe Smith, Box 334, Rock Springs, Wyo.

ZENITNA PONUDBA.

Rad bi se seznanil s Slovenko v starosti od 18 do 25 let. Jaz sem star 29 let. Delam v železni in zaslužim od \$6 do \$7 na dan. Katero veseli, naj mi piše in če megoče priloži svojo sliko.

B. Mikelich, 1209 S. Adams St., Peoria, Ill.

ZENITNA PONUDBA.

Rad bi se seznanil s Slovenko v starosti od 18 do 25 let. Jaz sem star 29 let. Delam v železni in zaslužim od \$6 do \$7 na dan. Katero veseli, naj mi piše in če megoče priloži svojo sliko.

B. Mikelich, 1209 S. Adams St., Peoria, Ill.

ZENITNA PONUDBA.

Rad bi se seznanil s Slovenko v starosti od 18 do 25 let. Jaz sem star 29 let. Delam v železni in zaslužim od \$6 do \$7 na dan. Katero veseli, naj mi piše in če megoče priloži svojo sliko.

B. Mikelich, 1209 S. Adams St., Peoria, Ill.

ZENITNA PONUDBA.

Rad bi se seznanil s Slovenko v starosti od 18 do 25 let. Jaz sem star 29 let. Delam v železni in zaslužim od \$6 do \$7 na dan. Katero veseli, naj mi piše in če megoče priloži svojo sliko.

B. Mikelich, 1209 S. Adams St., Peoria, Ill.

ZENITNA PONUDBA.

Rad bi se seznanil s Slovenko v starosti od 18 do 25 let. Jaz sem star 29 let. Delam v železni in zaslužim od \$6 do \$7 na dan. Katero veseli, naj mi piše in če megoče priloži svojo sliko.

B. Mikelich, 1209 S. Adams St., Peoria, Ill.

Posojilo. Svobode

True translation filed with the post master of New York, N. Y. on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

KUPUJTE! KUPUJTE!

BONDE VLADE ZDR. DRŽAV

za

TRETJE POSOJILLO SVOBODE

4 1/2 — OBRESTI 4 1/2

teči začne 9. maja 1918 in se izplačajo 15. septembra in 15. marca vsako leto.

Bendi se izdajajo za svoto \$5000, \$10000, \$50000, \$100000 in za več ter so zreli dne 15. septembra leta 1928.

Za vse podrobnosti vprašajte svojega bankirja, gospodarja, pastora, duhovnika, predsednika vašega kluba ali organizacije ali lokalni Odbor za Posojilo Svobode.

VAŠA DOLŽNOST JE, DA KUPITE!

Držati svoj denar v varnostnih depozitih škrtljah ni patriotično in ni dobičkanosno.

Skrivati svoj denar je nevarno nepatriotično in ni dobičkanosno.

Investirati svoj denar v Tretje Posojilo Svobode je DOBIČKANOSNO, VARNO IN PATRIOTIČNO.

TO BO PRIPOMOGLA K ZMAGI! TO BO DOVEDLO MIR!

Boji v Kavkazu.

True translation filed with the post master of New York, N. Y. on April 9, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 8. aprila. — Oficijelno poročilo iz turškega glavnega stana z dne 6. aprila pravi:

"Na Kavkazu smo po ljudem boju zasedli Vasan in Arinis ob jezera Van. Zavzeli smo tudi Sarikamis, potem ko smo vrgli sovrana iz utrjenih postojank severozapadno od mesta. Zasednjemo ga v smeri proti Karsu. Naše prodiranje proti Batumu se nadaljuje.

Iščem svojega prijatelja JOHNA PAPEŽ, doma iz vasi Glunka pri Mirniški na Dolenskem. Slišal sem, da se nahaja nekje v Sheboyganu, Wis. Poročati mu imam nekaj važnega iz starega bratra, zato prosim, da se mi oglasi. — Jacob Možina, R. F. D. Box 85, Livermore, Pa. (9-11-4)

Rada bi izvedela za svojega brata ANTONA NOVAČ, podomače Andrejevev iz Nevel pri Kamniku. Slišala sem, da se nahaja nekje v italijanskem ujetništvu. Zato prosim cenjene rojake, če kdo ve za njega, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi svoji sestri: Mrs. Mary Novak, 50 South West St., Indianapolis, Ind. (9-11-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

ZA AMER. RDEČI KRIŽ.

Mr. Frank Rasputnik v Buxon, Iowa, ki je tajnik tamošnjega društva JSKJ, nam je poslal \$2 kot naročnino na naš list. Ker pa za društvene tajnike plača list jednota, je Mr. Rasputnik daroval imenovani znesek Amer. Rdečemu križu. Hvala.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja FRANCETA LAGAJ doma iz Volčjega Kašena. Pred enim letom je bil v Braddocku, Pa. Prosim, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Joseph Blažič, 1124 1/2 Willow Alley, Braddock, Pa. (8-10-4)

Rad bi izvedel za svojega prijatelja JOHNA KANDARE, podomače Jakopec iz Dan pri Ložu. Pred 6. meseci je bil tu v Barbertonu, Ohio, in potem se je selil v West Virginijo. Za naslov ne vem, zato prosim rojake, če kdo ve, da mi sporoči, ali naj se pa sam oglasi na ta naslov: Louis Trope, R. F. D. 33, Box 8, Wooster Road, Barberton, Ohio. (8-10-4)

DELO! DELO! DELO!!! Pri Chareol Iron Company of America v Newberry, Mich., se potrebuje 200 drvarjev za delati drva. Gozd je lep in še ni bil sekkan, vse v ravnini. Dobro, zdravo podnebje, stalno delo poleti in pozimi za več let. Plača od kladre \$2.15. Imamo tudi vrhove za delati, vse ležee, vse posekano, ni nobene izjeme, trd ali mehak les. Plača se po \$2.00 od kladre. Imeli bomo tudi dovolj dela za beliti. Potrebuje se tudi več delavcev za mesečno plačo za razna dela v gozdu. Za pojasnila se obrnite na našega zastopnika:

John Knauis, Murphy Camp, Newberry, Mich. (6-4 18x v 2 d)

Želim izvedeti za naslov svojega brata FRANKA TURŠIČ, doma iz Mahneti nad Cerkljevo na Notranjskem. Služil je v avstrijski armadi, moglo se najbaje v ujetništvu. Prosim cenjene rojake v ujetništvu, naj mi sporoči, ako jim je znano njegovo bivališče, ali pa naj se sam oglasi na naslov: Joseph Turšič, 1018 E. 66. St., Cleveland, Ohio, U. S. America, (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)

Rada bi izvedela za svojega prijatelja JOHNA SPORER, Pred tremi leti je bil v Adah, Pa. Za njegov naslov bi rada izvedela: Mary Rački, c/o Frank Mikolich, 1498 De Kalb Ave., Brooklyn, N. Y. (6-9-4)